

ГЛАС

ОСИГУРАНИКА

ТЕМА БРОЈА: Реч стручњака Фонда ПИО: При оцени услова за стицање права на пензионисање посебан стаж се не узима у обзир, већ се само урачунава у укупан, пензијски стаж при одређивању висине пензије

КОНТАКТ ЦЕНТАР

Радним данима
8-15h

0700/017-017

по цени локалног позива

011/3060-680

за позиве са мобилног
телефона и из иностранства

ПОСЕБАН СТАЖ САМО НА ЗАХТЕВ ОСИГУРАНИКА

ИЗДАВАЧ: Републички
фонд за пензијско
и инвалидско осигурање

ДИРЕКТОР:
Драгана Калиновић

**ГЛАВНИ И ОДГОВОРНИ
УРЕДНИК:**
Весна Анастасијевић

РЕДАКЦИЈА:
Париска бр. 9,
11000 Београд,
e-mail: glasosiguranika@pio.rs

СЕКРЕТАРИЈАТ:
011/2030-745
факс: 2638-201

**ОДГОВОРНИ УРЕДНИК
ЗА ВОЈВОДИНУ:**
Мирослав Мектеровић
Житни трг бр. 3,
21000 Нови Сад
021/487-7754,
021/487-7789,
факс: 021/6624-359,
e-mail:
miroslav.mekterovic@piovoj.rs

ШТАМПА:
Штампарија
Службени гласник

ОГЛАШАВАЊЕ:
011/2030-745

Рукописи и фотографије
се не враћају.

Електронско издање:
www.pio.rs/glasosiguranika

САСТАНАК ДИРЕКТОРА ФОНДОВА ДРЖАВА РЕГИОНА

Упознавање са изменама прописа других држава

На састанку у Сарајеву делегацију Фонда ПИО предводила је директорка, Драгана Калиновић

Говорило се и о проблемима у вези са поступцима прерачуна и одштетним захтевима који се решавају на билатералном нивоу

Традиционални, девети по реду, састанак директора фондова и завода за пензијско и инвалидско осигурање држава насталих на подручју бивше СФРЈ и Аустрије, као госта, ове године одржан је у Федерацији Босне и Херцеговине, у Сарајеву, од 29. јуна до 1. јула.

Домаћин састанка, Федерални завод за МИО/ПИО Федерације Босне и Херцеговине, кандидовао је основну тему овог

скупа, која се односила на актуарске прорачуне у пензијским системима међугенерациске солидарности и о чему је свака држава изложила своја иску-

ства и податке. Презентацију Фонда ПИО, под називом „Коришћење актуарских прерачуна у пензијским системима међугенерациске солидарности – искуства Републике Србије“ изложио је Иван Мимић, директор Сектора за финансијске послове, указујући на ефекте реформских закона.

Осим тога, ово је била прилика да се учесници скупа међусобно упознају са правним

спровођењу међународних споразума о социјалном осигурању, у смислу изналажења добрих решења којима би се убрзао поступак остваривања права за грађане, као и о ефектима електронске размене података, будући да су до сада готово све државе међусобно потписале билатералне споразуме и већ размењују податке о чињеници смрти, чиме се постиже значајна уштеда.

Истовремено, говорило се и о проблемима везаним за поступке прерачуна и одштетних захтева који се решавају на билатералном нивоу, али не у складу са потписаним протоколима.

На састанку у Сарајеву договорено је да Република Србија, односно Фонд за пензијско и инва-

лидско осигурање следеће године буде домаћин и организатор сусрета директора завода/фондова пензијског и инвалидског осигурања. **Г. О.**

Гост сусрета – Аустрија

Ове године на сусретима је био и председник Управног одбора пензијског осигурања Аустрије Манфред Арделе, који је нагласио да је сарадња Аустрије са земљама западног Балкана унапређена.

Он је изнео податак да је подручје бивше Југославије највеће подручје где се људи из Аустрије након завршеног радног стажа враћају и чекају пензију, годишње чак око 90.000 корисника, истакао је Арделе.

системима других држава, односно изменама прописа који регулишу област пензијског осигурања, али је и ове године посебна пажња посвећена

ОСТВАРИВАЊЕ ПРАВА ИЗ ПЕНЗИЈСКОГ И ИНВАЛИДСКОГ ОСИГУРАЊА

Шта је посебан стаж

За разлику од стажа осигурања, који се утврђује на основу пријава регистрованих у матичној евиденцији, посебан стаж се искључиво утврђује по захтеву осигураника, решењем

Различите категорије пензијског стажа неретко изазивају недоумице код осигураника који се припремају за одлазак у пензију. У Закону о пензијском и инвалидском осигурању спомињу се пензијски стаж, стаж осигурања и посебан стаж, док се у свакодневном говору најчешће користи термин „радни стаж“. Непознавање и неразликовање ових, законских термина за различите категорије стажа често отежава и добијање правне помоћи од овлашћених радника Фонда. Када се томе дода и чињеница да знатан број осигураника, нарочито из категорија запослених и самосталних делатности, одлази у превремену старосну пензију, за чије је утврђивање неопходно утврдити стаж осигурања неретко и до последњег дана, јасно је да неразумевање може довести и до озбиљне грешке коју није лако исправити – прераног прекида радног односа, или престанка обављања самосталне делатности. Из тог разлога, читаоцима ћемо покушати да објаснимо разлике, као и значење различитих категорија стажа, а посебно улогу и значај посебног стажа при одласку у пензију.

Права из ПИО стичу се и остварују на основу пензијског стажа. Пензијски стаж је најшири термин и обухвата стаж осигурања и посебан стаж. Законским прописима који уређују услове за одлазак у пензију стицање права условљено је искључиво одређеним трајањем стажа осигурања. Овај стаж подразумева време проведено на раду, укљу-

Мирослав Мирић

чујући и периоде примања новчане накнаде (нпр. за боловање), периоде проведене у обављању самосталних делатности, укључујући и периоде привремене обуставе обављања делатности, ако је плаћен допринос, периоде обављања привремених и повремених послова, или периоде за које је остварена уговорена накнада, као и периоде за које је осигураник сам уплаћивао доприносе (по члану 15 Закона), као и периоде бављења пољопривредом, за које су плаћени доприноси. За разлику од стажа осигурања, посебан стаж за свој основу нема рад, или самосталну делатност, већ се утврђује лицима која су поједине периоде провела у оружаним акцијама, односно у заробљеништву, на лечењу, или рехабилитацији у вези са тим акцијама, као и женама које су

родиле троје деце. Посебан стаж се, дакле, при оцени услова за стицање права не узима у обзир, већ се само урачунава у укупан, пензијски стаж, при одређивању висине пензије. Ово је најзначајнија разлика и о њој се мора водити рачуна када се одлучује о престанку каријере и одласку у пензију.

За разлику од стажа осигурања, који се утврђује на основу пријава регистрованих у матичној евиденцији, посебан стаж се искључиво утврђује по захтеву осигураника, решењем. Дакле, уколико осигураник сматра да испуњава услове за утврђивање посебног стажа, неопходно је да Фонду поднесе захтев за утврђивање тог стажа, уз који ће приложити одговарајуће доказе. Уколико се захтев подноси за утврђивање посебног стажа у периоду проведеном у оружаним акцијама, прилажу се докази које издаје надлежни државни орган који је то лице ангажовао у оружаним акцијама – Министарство одбране, или Министарство унутрашњих послова, тачније њихове организационе јединице које воде одговарајуће евиденције. При утврђивању посебног стажа по овом основу, његово трајање одго-

вара двоструком календарском трајању периода проведеног у оружаним акцијама, односно у заробљеништву, на лечењу, или рехабилитацији, уколико лице коме се утврђује посебан стаж у истом периоду није било запослено, односно обављало самосталну, или пољопривредну делатност. У случају да је лице било у осигурању, посебан стаж се утврђује у једноструком календарском трајању, а то трајање се при утврђивању права сабира са стажом осигурања навршеним у истом периоду.

Мајке које су родиле треће дете, уз захтев за утврђивање посебног стажа прилажу изво-

При оцени услова за стицање права на пензионисање посебан стаж се не узима у обзир, већ се само урачунава у укупан, пензијски стаж при одређивању висине пензије

де из матичне књиге рођених за сву децу, а посебан стаж им се утврђује у трајању од две године и не везује се за одређени календарски период, односно у овом случају постојање обавезног осигурања по било ком основу, није од утицаја на начин утврђивања пензијског стажа.

Закон о пензијском и инвалидском осигурању који се примењује од 1. јануара 2015. годи-

не садржи и одредбу којом се уређује утврђивање посебног стажа у трајању од шест месеци осигураницама, женама које су родиле једно дете, односно у трајању од годину дана женама које су родиле двоје деце, али је примена ове одредбе одложена до почетка 2032. године. Дакле, тек од 2032. године ће жене, осигуранице Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање, моћи да подносе захтеве за утврђивање посебног стажа, уколико су родиле једно, или двоје деце, без обзира на то када су деца рођена.

Као што је већ наведено, посебан стаж се не узима у обзир при утврђивању да ли осигураник испуњава услове за пензију, али се урачунава при одређивању висине пензије. Када се рачуна висина пензије, посебан стаж се сабира са стажом осигурања и чини укупан, пензијски стаж који је део једначине којом се рачуна висина пензије. Дакле, при утврђивању висине пензије, посебан стаж у обрачунању је потпуно изједначен са стажом осигурања и једнако утиче на крајњи износ. Примера ради, уколико се осигуранику на основу 20 година стажа осигурања утврди пензија у висини од 30.000 динара, посебан стаж у трајању од две године би ту пензију повећао за 10 одсто, па би она износила 33.000 динара.

Како је Законом укупно трајање пензијског стажа за утврђивање висине пензије ограничено на 45 година, то значи да ово ограничење важи и при урачунавању посебног стажа па будући пензионери треба и о томе да воде рачуна. Пензијски стаж који прелази укупно 45 година, не утиче на висину пензије. Поједини државни органи, попут градских управа, нуде олакшице лицима која имају посебан стаж, нарочито уколико је он утврђен по основу учешћа у оружаном акцијама. Ове олакшице огледају се, најчешће, у умањеним месечним рачунима за комуналије, или трошкове превоза. Ипак, како се не ради о правима из пензијског и инвалидског осигурања, нити овакве олакшице одобрава Фонд, сугеришемо пензионерима да се о њима распитају у локалним удружењима.

Мирослав Мирић

ИСПЛАТА ПЕНЗИЈЕ И НОВЧАНИХ НАКНАДА ПРЕКО ОВЛАШЋЕНИХ ЛИЦА

Продужавање овлашћења на 12 месеци

Да би овај документ био валидан неопходно је да буде оверен код јавног бележника, односно нотара, или у Фонду ПИО где је овера бесплатна

Сузана Воркапић

Уколико корисник пензије или новчане накнаде из било ког разлога не може сам да подиже своје принадлежности, он може да овласти другу особу да то ради уместо њега. Дакле, корисник може да овласти друго лице да у његово име прима пензију и новчану накнаду. Овлашћење важи најдуже 12 месеци од дана његовог издавања и може да се продужи.

О овој теми разговарали смо са Сузаном Воркапић, начелницом Одељења за исплату пензија по домаћим прописима у Дирекцији Републичког фонда ПИО.

– Да би овлашћење било валидно неопходно је да буде оверено код јавног бележника, односно нотара, а такође је овера могућа и у Фонду ПИО, уз обавезно присуство корисника пензије и лица које се овлашћује за пријем. Овера овлашћења у Фонду ПИО је бесплатна. Поред овлашћења, потребно је доставити и доказ о пребивалишту овлашћеног лица. Неопходно је да овлашћење садржи име и презиме, ЈМБГ, број личне карте, као и адресне податке и за корисника права и за овлашћено лице. Затим, овлашћење треба да садржи сагласност корисника права да овлашћено лице у његово име прима пензију, начин исплате који може бити на кућну адресу овлашћеног лица, односно на текући рачун који овлашћено лице има у пословној банци, као и број партије текућег рачуна и назив пословне банке, уколико је изабран начин исплате на текући рачун – објашњава Сузана Воркапић.

Фонд исплаћује износе који припадају кориснику у месту пребивалишта овлашћеног лица на територији Републике Србије најдуже 12 месеци од дана издавања овлашћења. Сходно томе, потребно је да корисник 30 дана пре истека

рока важења овлашћења достави Фонду ново овлашћење, односно овлашћење којим се продужава постојеће. Свим корисницима филијале Фонда благовремено шаљу дописе којима их обавештавају да је неопходно да поново доставе овлашћење.

– Корисник може у сваком тренутку да опозове важеће овлашћење, и у том случају је у обавези да достави Фонду изјаву о опозиву овлашћења и да се изјасни о даљем начину исплате. Ако након истека рока важења корисник не жели да продужи овлашћење, односно да достави ново овлашћење, потребно је да се 30 дана пре истека рока важења овлашћења изјасни о даљем начину исплате. Уколико корисник то не учини, Фонд ће, након истека рока важења овлашћења, а према подацима којима располаже, исплату вршити кориснику на његову кућну адресу, на територији Републике Србије. У случају да према подацима Фонда корисник нема адресу на територији Републике Србије, исплата оствареног права ће се привремено обуставити – наводи наша саговорница.

Према последњим подацима, тренутно на овај начин пензију прима 2.458 корисника.

Важно је нагласити и да корисник права и овлашћено лице имају обавезу да пријаве Фонду сваку промену која је од утицаја на остварено право и обим коришћења оствареног права. У питању могу бити статусне промене у вези којих се доставља уверење о животу, извод из матичне књиге венчаних, умрлих, као и промене имена, презимена, адресе, пребивалишта и друго.

В. Кадић

Шта је све потребно за овлашћење

Уколико корисник хоће да друго лице у његово име прима пензију и/или новчану накнаду, неопходно је да достави овлашћење (оверено код јавног бележника, односно нотара или у Фонду ПИО) и доказ о пребивалишту овлашћеног лица.

Овлашћење треба да садржи следеће податке:

за корисника права – име и презиме, ЈМБГ, број личне карте и адресне податке;

за овлашћено лице – име и презиме, ЈМБГ, број личне карте и адресне податке; сагласност

корисника права да овлашћено лице у његово име прима пензију; начин исплате који може бити на кућну адресу овлашћеног лица, односно на текући рачун који овлашћено лице има у пословној банци; број партије текућег рачуна и назив пословне банке; оверу од стране јавног бележника, односно нотара или Фонда ПИО.

За најтеже болеснике прегледи и у кућним условима

Део Сектора за медицинско вештачење у Дирекцији Фонда ПИО, Група за кућне посете и тријажу, налази се у новобеоградској Служби 1. Њих предводи др Станка Драгићевић, пнеумофтизиолог, помоћник директора Сектора за медицинско вештачење. Групу за кућне посете и тријажу чини пет лекара и стручни сарадници.

– Сва вештачења у групи на Новом Београду, у Служби 1 Филијале за град Београд, ради пет лекара, од којих су четири стално овде, у ординацијама док пети одлази у кућне посете. Иначе, овде се раде сва вештачења за туђу помоћ и негу и телесно оштећење. Ми овде радимо та вештачења за све осигуранике, док се вештачења за центре за социјални рад обављају у Дирекцији. Када је, међутим реч, о кућним посетама, односно прегледима у кући, наш лекар који иде на терен ради прегледе и за оне који су захтев поднели центру за социјални рад, као и за осигуранике. Прегледе у кућним условима организујемо три дана недељно, и то уторком, средом и петком. Сваке недеље се обави двадесетак кућних посета, а од почетка године до краја маја обављено је око 300 прегледа у кући. Да би наш лекар отишао у кућну посету неопходно је да се за осигураника достави комплетна медицинска документације о томе да је потпуно непокретан, односно да не може да дође на преглед или да живи сам и нема ко да га доведе. Ако осигураник испуњава ове услове, даје се налог лекару за обављање прегледа у кући или у дому за старе (уколико тамо борави). Распоред правимо тако да се у кућне посете иде по одређеном плану и распореду, а према регијама у граду, а све се ради по ИСО стандардима и обрасцима који су за то прописани – објашњава др Станка Драгићевић начин рада овог дела Сектора за медицинско вештачење.

Од почетка ове године само у Београду примљено је 6.580 захтева за туђу помоћ и негу и телесно оштећење. До средине јула решено је 5.350 захтева, а обављено је и 380 кућних посета.

– Од тог броја негативно је решена око трећина захтева, док је две трећине осигураника остварило право које су тражили. Ово говори да ипак највећи број људи који поднесе захтев имају стварну потребу за оваквом врстом помоћи. Вештачења за туђу помоћ и негу и телесно оштећење раде лекари свих специјалности: неуропсихијатар, физијатар, интерниста, хирург... а по урађеном прегледу контролу врше лекари специјалисти према основној дијагнози осигураника. Након завршеног вештачења предмети се шаљу у правну службу где правници доносе решења која се шаљу осигуранику. Неки осигураници добијају решења о трајном коришћењу туђе помоћи и неге или телесног оштећења, док се

Помоћ и нега другог лица

Право на новчану накнаду за помоћ и негу другог лица има осигураник и корисник пензије коме је због природе и тежине повреде или болести неопходна помоћ и нега за задовољавање основних животних потреба. По Закону о ПИО, ово право практично имају само непокретни, слепи и они који без туђе помоћи не могу да се хране, облаче, нити крећу по кући, као и они који су на дијализи. Накнада за туђу помоћ и негу усклађује се на исти начин као и пензије и тренутно износи 16.346,66 динара, а прима је око 76.000 корисника. Ова исплата није условљена висином других примања.

за неке одређује контролни преглед најчешће за годину дана, евентуално за две. Најчешће се контроле заказују код бубрежних болесника на хемодијализи, јер ако дође до пресађивања бубрега више нема потребе за дијализом. Затим, за осигуранике са ампутацијом екстремитета због могућег протетисања, као и код свежих можданих удара са одузетошћу која на-

Др Станка Драгићевић

кон рехабилитације може знатно да се поправи. Контрола се заказује и слабовидим пацијентима са катарактом јер може да се оперативно реши проблем и слабовидост тада нестаје. Могу рећи да се од укупног броја позитивно решених предмета, око

трећина осигураника позива на контролни преглед, док две трећине добија решење о трајном коришћењу помоћи – наводи др Станка Драгићевић.

Сваки лекар дневно прегледа 15 осигураника, што значи да свакодневно око 60 њих прође преглед, што уз кућне посете значи да више од 380 осигураника недељно буде вештачено само у новобеоградском делу, Групи за кућне посете и тријажу.

Када је реч о осигураницима у читавој Србији, критеријуми и поступци за остваривање права на туђу помоћ и негу и телесно оштећење потпуно су исти и у филијалама и испоставама.

– Прегледи у кућним условима, односно кућне посете обављају се на територији целе Србије по истим принципима. Значи, врши се процена достављене медицинске документације о тежини обољења па се, уз сагласност начелника службе у Дирекцији (коме се мејлом шаљу фотокопије документације), одлази у кућне посете и лекари вештачи, који те недеље раде на подручју филијале, прегледају ту осигуранике. Треба још напоменути да се ревизија, односно контрола свих предмета врши искључиво у Београду – наглашава Миладин Бујаковић, психијатар, начелник Одељења за контролу налаза у Дирекцији РФ ПИО.

В. Анастасијевић

РЕКОНСТРУКЦИЈА ФИЛИЈАЛЕ РФ ПИО У СРЕМСКОЈ МИТРОВИЦИ

Усељење до грејне сезоне

Владимир Санадер, градоначелник Сремске Митровице, обишао је са челним људима Републичког фонда за пензијско и инвалидско осигурање радове на комплетној реконструкцији и доградњи зграде Филијале РФ ПИО у Сремској Митровици.

Том приликом градоначелник Санадер је изјавио да су радови на пословној згради коју заједно користе Фонд ПИО и РФЗО, и која се налази у строгом центру Сремске Митровице, изузетно значајни за сам град.

– Ово је једна добра ствар која се дешава у нашем граду, јер има много наших грађана, корисника услуга, који долазе овде да би остварили своја законом утврђена права. С обзиром на то да су међу њима и особе са инвалидитетом, ова реконструкција ће им омогућити лакши прилаз згради, јер ће бити изграђена прилазна рампа за инвалидна лица, као и лифт, који ће олакшати и њима, али и старијим особама, приступ ка вишим спратовима зграде. С друге стране, и запослени ће имати много боље услове за рад, па очекујем и да ће бити још ефикаснији у свом раду. Ова вредна инвестиција донеће и уштеду енергије, јер се поштују стандарди енергетске ефикасности, а зграда ће својом новом фасадом допри-

нети и лепшем изгледу централне улице у нашем граду – набројао је Владимир Санадер добре стране ове реконструкције и доградње зграде Филијале РФ ПИО у Сремској Митровици посматране из угла градске управе.

Цео пројекат финансирају Републички фонд ПИО и РФЗО заједничким средствима у висини од око 63 милиона динара. Радови на реконструкцији и до-

градњи пословне зграде требало би да буду готови до почетка следеће грејне сезоне. Објекат ће по завршетку свих грађевинских радова имати око 400 квадратних метара. Осим много бољих услова за рад запослених, као и за кориснике услуга и особе са инвалидитетом, објекат ће бити и енергетски ефикасан. То ће се постићи инсталацијом система централне климатизације, што ће довести

до опадања расхода и потрошње приликом загревања или расхлађивања простора. Такође, то ће пружити комфор корисницима и запосленима, као и погодност да просторије могу да се загревају и независно од могућег прекида у испоруци топлотне енергије из градске топлане, али и у периодима када температура осцилира а још није почела грејна сезона.

М. М.

Нове основице осигурања

За грађане који сами плаћају допринос за пензије (по чл. 15 Закона о ПИО) од уплате за август 2017. важе нове основице осигурања које су у односу на претходни период више за седам одсто (због усклађивања са кретањем зарада у претходном кварталу).

Грађани могу да се одреде за једну од 13 основица осигурања, независно од стручне спреме коју имају. По Закону о доприносима за обавезно социјално осигурање, најнижа осно-

вица износи 35 одсто просечне републичке зараде из претходног тромесечја, што је 23.446 динара, а највиша пет просечних плата, односно 334.945 динара.

Допринос за пензијско и инвалидско осигурање је 26 одсто, што значи да ће се месечни издатак кретати у распону од 6.095,96 до 87.085,70 динара. Ови износи примењиваће се за уплате доприноса за август, септембар и октобар 2017. године.

Г. О.

Основица осигурања	Допринос месечно
23.446	6.095,96
26.796	6.966,96
36.174	9.405,24
43.543	11.321,18
53.591	13.933,66
58.280	15.152,80
77.037	20.029,62
85.076	22.119,76
103.833	26.996,58
133.978	34.834,28
200.967	52.251,42
267.956	69.668,56
334.945	87.085,70

Аграрни буџет Покрајине највећи до сада

Покрајински секретар за пољопривреду, водопривреду и шумарство, Вук Радојевић, отворио је 18. јула, у присуству министра пољопривреде, шумарства и водопривреде, Бранислава Недимовића, и амбасадора Руске Федерације у Србији, Александра Чепурина, 13. Смотру пољопривреде и технике – СПИТ у Каћу крај Новог Сада.

Отварајући Смотру Вук Радојевић је истакао да Покрајинска влада први пут реализује меру аграрне политике у циљу суфинансирања набавке нове погонске и прикључне механизације.

– Са Министарством пољопривреде имамо усаглашене мере и синхронизоване активности и први пут ову меру имамо и на покрајинском и на републичком нивоу. Да је та мера била примењена пре 15 и 20 година, сигуран сам да бисмо имали другачију ситуацију и у доброј мери обновљену механизацију у Војводини – истакао је Радојевић.

Покрајински секретар за пољопривреду је нагласио да је намера Министарства да изађе у сусрет свим потребама пољопривредника огроман искорак, и позвао заинтересоване да прате конкурс који ће ускоро бити расписан јер је укупно 150 милиона динара опредељено за пољопривредну механизацију. Радојевић је подсетио и да је кроз меру, коју Секретаријат такође први пут реализује, омогућено да и млади пољопривредници до 40 година старости дођу до механизације. Тај конкурс је завршен, а било је више од 300 пријава.

Вук Радојевић је још једном позвао пољопривреднике да активно прате конкурсне линије Секретаријата, уз подсећање да је овогодишњи аграрни буџет највећи до сада, односно да је ка пољопривредницима Војводине усмерено готово 80 одсто више новца него 2016. године.

Александар Чепурин, Вук Радојевић и Бранислав Недимовић у обиласку Смотре у Каћу

Бранислав Недимовић, министар пољопривреде, шумарства и водопривреде, навео је да је Министарство до сада обрадило 1.200 захтева за набавку трактора, те да ће средства бити одобрена свима који су ове захтеве поднели. Подела решења је већ почела, и она се упућују на кућне адресе пољопривредника.

Недимовић је истакао и да је, након седам година, на ред дошла и реализација ИПАРД-а (претприступног фонда ЕУ за развој пољопривреде) за који ће први позив бити упућен у новембру, и додао да ће у том случају проценат враћања новца пољопривредницима за купљену механизацију бити већи него што је то сада. Када је реч о унапређењу пољопривредне производње, Недимовић је најавио почетак радова (прва недеља августа) на основу 11 пројеката намењених системима за наводњавање у

Војводини и још четири на територији централне Србије. То ће допринети да се под системима за наводњавање нађе 30.000 хектара више обрадивог земљишта.

Амбасадор Александар Чепурин је изразио задовољство због добре сарадње коју Русија и Србија остварују, подсетивши да је наша укупна пољопривредна размена сваке године у порасту. Руски амбасадор је истакао да озбиљан простор за заједничку сарадњу види и на плану семенске производње за тржиште Русије и шире, као и у оквиру кластерске производње.

Бројни посетиоци Смотре, којом је иначе обележен крај жетве, имали су могућност да погледају изложене савремене пољопривредне машине, као и разне врсте вештачких ђубрива и широк асортиман семена.

М. Мектеровић

Нови трактори за топлички крај

Недавно су у домаћинства пољопривредника у топличком крају почели да пристижу нови трактори набављени у сарадњи са државом, која субвенциониса око половине потребних средстава. Током лета очекује се испорука више десетина нових трактора, јер је интересовање пољопривредника за овакав вид обнове механизације било велико.

Своје парцеле и воћњаке топлички пољопривредници до сада су углавном обрађивали механизацијом старом више од 30-40 година, па је набавка било које нове машине, а посебно

трактора, од изузетног значаја и основни предуслов за бољу производњу.

На велико интересовање пољопривредника за обнову механизације утицали су, према речима стручњака и представника локалних самоуправа, нешто повољнији услови набавке

у односу на претходне године, а пре свега повећано учешће државе у укупној инвестицији.

Више од две трећине становништва у топличким општинама бави се пољопривредном производњом, углавном воћарством и повртарством и од ње живи.

Г. О.

Обнова прихватилишта у Футогу

Институцијама социјалне заштите из Војводине које су оствариле право на бесповратна средства на јавним конкурсима Управе за капитална улагања АП Војводине уручени су 24. јула уговори вредни близу 800 милиона динара. Средства су, између осталих, додељена и за обнову прихватилишта у Футогу у оквиру Геронтолошког центра Нови Сад. За реализацију овог пројекта, односно за побољшање квалитета живота корисника услуга ГЦ, Управа за капитална улагања Војводине доделила је Центру бесповратно 56.336.347 динара. Користећи ова средства ГЦ Нови Сад ће обавити адаптацију, реконструкцију, доградњу и надоградњу прихватилишта у Футогу.

Грочанске свечаности

Јубиларне 50. Грочанске свечаности, манифестација која на изузетан начин представља ову београдску општину и њене културне, туристичке, спортске, пољопривредне потенцијале, отворене су 26. јула смотром културно-уметничких друштава и уз звуке трубе.

Том приликом председник општине Гроцка Драгољуб Симоновић рекао је да су Свечаности за 50 година постојања из вашарске прерасле у праву комерцијалну, туристичку манифестацију, а за десетак дана, колико трају, гости ће моћи да се упознају са богатством овог места.

Симоновић је нагласио да је Гроцка велика пољопривредна општина, која се труди да унапреди и развој туризма.

Директор ТОБ-а Миодраг Поповић позвао је туристе да дођу у Гроцку, рекавши да Београд продаје производ, а то је управо краћи градски одмор, од неколико дана, у чему Гроцка може да нађе своје место.

На Свечаностима ће, између осталог, бити одржано традиционално такмичење у кувању рибе чорбе, као и избор за мис Грочанских свечаности. У оквиру програма биће одржан и дефиле олдтајмера, као и бројни концерти.

Едгар Дега у Београду

Изложба „Тренуци посматрања“, на којој су приказана дела чији је аутор Едгар Дега, отворена је 15. јула у Галерији САНУ, а трајаће до 15. септембра.

На изложби овог познатог француског сликара биће представљено његово огромно уметничко достигнуће кроз 29 радова, пастела на папиру, цртежа и графика приспелих у музејске збирке у периоду од 1931. до 1949. године, као и 21 фотографија у форми модерне штампе.

Посетиоци ће моћи да се упознају са уметниковим истраживањима, која често подразумевају комбиновање ликовних техника. Изложбу у Галерији САНУ пратиће и предавања и трибине.

Пиротски ћилими привлаче амбасадоре

Почетком јула тридесетак ткаља из Србије окупило се у селу Дојкинци на бугарској граници да би представиле своје умеће и амбасадорима.

Некад караула, а данас старопланинско село Дојкинци било је домаћин друге колоније ткаља из целе Србије. Тридесетак ткаља у овом планинском крају својим даром доприносе настанку чувених пиротских ћилима. Ову ткачку колонију организовала је пиротска задруга за очување старих заната „Дамско срце“, а међу гошћама су биле и жене из Стапара крај Сомбора које, такође, на свој начин теже очувању и знаменитог стапарског ћилима. Исто тако, и њихове колегинице из Кладова и других градова Србије биле су ту с намером да сачувају и пренесу овај дивни занат будућим поколењима.

Колонији су посетиле и Џулија Фини, амбасадорка Аустралије у Београду, Нариндер Чаучан, амбасадорка Индије, Карла Херши, представница УН, Виолета Јовановић, из Националне алијансе за локални економски развој, као и градоначелник Пирота Владан Васић.

Некадашња караула је адаптацијом из средстава фондова за прекограничну сарадњу преуређена, проширена и сада је власништво града Пирота, тј. Туристичке организације. У проширење и доградњу уложено је око 200.000 евра.

Бесплатна вај-фај зона у Прокупљу

Зона бесплатног бежичног интернета од средине јула постоји и у Прокупљу, у градском парку на тргу Топличких јунака. Општина Прокупље освојила је бесплатну вај-фај зону слањем фискалних рачуна у оквиру наградне игре „Узми рачун и победи“.

Бесплатан интернет омогућава истовремено повезивање до 300 корисника и емитује сигнал од једног мегабита у секунди у пречнику од 150 метара, са прикључцима за пуњење мобилних телефона.

Зону је свечано пустио у рад министар државне управе и локалне самоуправе Бранко Ружић. Истакао је да поред увођења бесплатних интернет зона у 12 општина, пројекат предвиђа и да пет општина добије по 20.000 евра за инфраструктурне пројекте. Такозвано вај-фај дрво освојиле су и општине Бела Паланка, Димитровград, Пландиште, Бела Црква, Голубац, Сечањ, Житиште, Сврљиг, Бачки Петровац, Тител, као и београдска Раковица.

Просечна зарада у јуну 49.238 динара

Просечна нето зарада (без пореза и доприноса) у Србији исплаћена у јуну ове године износила је 49.238 динара што је номинално 4,5 одсто, а реално 4,3 одсто више него претходног месеца, саопштио је данас Републички завод за статистику.

Просечна бруто зарада у јуну ове године износила је 67.857 динара. У односу на претходни месец, то је номинално више за 4,6 одсто, а реално за 4,4 одсто.

У поређењу са истим месецом прошле године, просечне бруто и нето зараде више су за шест одсто номинално, односно за 2,3 одсто реално.

Улазак на перон додатних 800 динара месечно

Путници који од измештања „Ластине“ станице до Барајева, Младеновца, Сопота или Лазаревца полазе са Београдске аутобуске станице – БАС, од 1. августа за улазак на перон мораће да плаћају додатних 800 динара месечно. Из Секретаријата за јавни превоз наводе да се ова информација односи само на суграђане са неперсонализованим „бусплус“ картама, док ће власници месечних карата и даље на перон улазити бесплатно.

Како стоји у обавештењу БАС-а, путници са неперсонализованим „бусплус“ картицама, као и са месечним персонализованим картама за превоз у међумесном саобраћају, од 1. августа ће приликом уласка на перон морати да покажу легитимацију за месечну перонску карту, као и месечну перонску карту. То значи да ће они који само повремено путују на овим релацијама, уместо појединачних перонских карата од 180 динара, убудуће моћи да изваде месечну перонску карту по цени од 800 динара.

Повластица се издаје на шалтерима 12 и 32, а осим основних података, од путника се тражи да доставе и фотографију, стоји у обавештењу БАС-а.

Српско-румунски пројекат за туризам

Народни музеј у Кикинди укључен је у пројекат

Пројекат „Локално наслеђе за активни туризам у Банату“ чији је задатак да помогне развој ове привредне гране, одобрен је у оквиру програма прекограничне сарадње Румунија – Србија. Партнери су град Кикинда и Западни универзитет у Темишвару. У реализацију је укључен и Народни музеј у Кикинди.

Део културно нематеријалног наслеђа овог подручја путем овог пројекта треба сачувати од заборава и преточити га у туристичку понуду.

Саставни део овог подухвата јесте публикување књиге „Банат на десет начина“ и збирке рецепата за припремање јела својствених овом региону. Заједнички пројекат обухвата подизање капацитета кроз програме тренинга за развој предузетничких и туристичких потенцијала. Пројекат ће трајати годину и по дана а његова укупна вредност је 345.000 евра.

Бачко Подунавље – европски Амазон

Резерват биосфере Бачко Подунавље недавно је уписан на листу резервата биосфере Унеска. Представља једну од најочуванијих ритско-мочварних целина на читавом току Дунава, а део је тзв. европског Амазона. Обухвата подручја општина Апатин, Сомбор, Оџаци, Бач и Бачка Паланка.

На 20.000 хектара просторна налазе се заштићене и ретке врсте биљака и животиња. Због обиља хране и добрих склоништа, ови простори представљају дом многих дивљих животиња.

На средњем току Дунава живи више од 250 врста птица и око 1.000 европских ритских јелена, што је више него у остатку Србије, а кажу и да нема богатијег мрестилишта за чак 52 врсте риба. Бригу о резервату води ЈП „Војводинашуме“, а Унескова потврда га додатно стимулише на то.

Уз Горње Подунавље у специјалном резервату су још три заштићена подручја – Карађорђево, Бегечка јама и Тиквара.

Пирот реализује три пројекта

Министарство привреде Србије и град Пирот заједно ће финансирати три пројекта у укупној вредности од око 81 милион динара. Први пројекат на ком ће радити заједно с општином Књажевац јесте израда генералног плана за пут од села Мирковци ка Јабучком равништу у ком ће учешће Министарства износити 9,5 милиона динара.

Други пројекат који ће заједно финансирати локална самоуправа и Министарство привреде је уређење дворишта ОШ „Душан Радовић“ у вредности од 37 милиона динара, за које ће Министарство издвојити 15 милиона динара.

Трећи пројекат представља уређење парковске површине доњег града средњовековне тврђаве Кале у вредности од око 35 милиона динара за које ће Министарство дати 14 милиона динара.

Град ће конкурисати за нове пројекте на конкурс Министарства, јер жели да настави изградњу такозване саобраћајнице један у индустријској зони града и да се повеже с будућим алтернативним путем Коридора 10.

ПЕДЕСЕТ ШЕСТ МИЛИОНА ДИНАРА ЗА УНАПРЕЂЕЊЕ СОЦИЈАЛНЕ ЗАШТИТЕ У АП ВОЈВОДИНИ

Нови пројекти за боље услуге

Трећег јула у Скупштини АП Војводине у Новом Саду додељени су уговори за реализацију Програма унапређења социјалне заштите у Покрајини, на основу конкурса Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова. За реализацију програма, мера и активности које ће допринети унапређењу система социјалне заштите установама социјалне заштите и удружењима грађана додељено је укупно 56 милиона динара – 45 милиона за установе и 11 милиона за удружења грађана – пружаоце услуга. У односу на прошлу годину, то је за 86 одсто више средстава.

Синиша Бранков, потпредседник Удружења пензионера града Новог Сада, и Предраг Вулетић, покрајински секретар

Циљ конкурса је да се кроз реализацију тих програма развију нове и унапреде постојеће услуге социјалне заштите, а одобрени пројекти се најчешће односе на дневне услуге, услуге подршке за самосталан жи-

вот корисника, саветодавно-терапијске и социјално-едукативне услуге, као и услуге смештаја подизањем и стандардизацијом њиховог квалитета. Конкретним уговорима уређена су међусобна права и обаве-

зе, предмети пројеката, рокови за реализацију, као и износ средстава и начин њиховог утрошка.

– На конкурс је стигло 108 захтева установа социјалне заштите, док су удружења грађана конкурисала са 186 пројеката. Одобрен је 71 пројекат за установе и 48 пројеката удружења грађана – рекао је приликом доделе уговора Предраг Вулетић, покрајински секретар за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

Током ове године кроз конкурсе Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова биће расподељено укупно 102 милиона динара.

Недавно је расписан и конкурс за удружења грађана у области социјалне заштите, борачко-инвалидске заштите и популационе политике путем којег ће бити додељено још 16 милиона динара.

Мирослав Мектеровић

УРЕЂЕЊЕ АРХЕОЛОШКОГ ЛОКАЛИТЕТА ФЕЛИКС РОМУЛИЈАНА

Јавни радови на подручју Зајечара

На археолошком локалитету Феликс Ромулијана у току је реализација програма јавних радова у оквиру којих се уређује и чисти део локалитета и изводе конзерваторски радови. Спровођење ових радова омогућили су Национална служба за заштовање и Народни музеј у Зајечару.

Приликом обиласка овог локалитета и радника запослених преко програма јавних радова, директор Националне службе за заштовање Зоран Мартиновић је рекао да ће преко програма јавних радова у Србији НСЗ ове године упослити око 8.000 лица са евиденције, а само на територији Филијале Зајечар око 230 људи.

– Програми јавних радова вишеструко су корисни, како за извођаче, локалну самоуправу, тако и за социјалну интеграцију великог броја особа које се

теже запошљавају – истакао је Мартиновић.

На територији Филијале Зајечар тренутно је актуелно 36 јавних радова, а очекује се и закључење уговора по ИПА пројекту у оквиру којег ће бити реализовано још девет. Укупна средства која се издвајају за програм јавних радова у Зајечару износе више од 30 милиона динара, истакао је директор Филијале Зајечар Зоран Ђорђевић.

Директор Народног музеја Зајечар Дејан Крстић рекао је да је брига о Феликс Ромулијани озбиљан задатак, који укључује конзервацију археолошких остатака, комунално одржавање и организацију сталних програма, јер поред тога што је локалитет под заштитом Унеска (од 2007. године), Ромулијана је и омиљено излетиште за оне који воле историју и који на том месту проводе слободно време.

Г. О.

ОЛАКШИЦЕ И ПОПУСТИ ЗА ОСОБЕ СА ИНВАЛИДИТЕТОМ

Бројне погодности

Као и за пензионере, многа предузећа и установе одобравају различите попусте и погодности и за особе са инвалидитетом.

ЈКП „Инфостан технологије“ Београд право на 30 одсто субвенције до лимитираног износа од 8.000 динара на рачуну одобрава учесницима рата, ратним војним инвалидима, породицама палих бораца, корисницима материјалног обезбеђења и накнаде за туђу помоћ и негу, домаћинствима са хендикепираним и тешко оболелим лицима и хранитељским породицама. Већина места у Србији нуди сличне погодности за своје становнике и о томе треба да се информису у органима локалне самоуправе.

Када је у питању РТС, од обавезе плаћања таксе за јавни медијски сервис ослобађа се физичко лице, корисник мерила електричне енергије, које живи у једночланом домаћинству или је хранилац породице у вишечланом домаћинству, и то уколико је: особа са инвалидитетом са 100 одсто телесног оштећења, особа са инвалидитетом са мање од 100 одсто телесног оштећења, ако јој је, у складу са одредбама посебних прописа, признато право на додатак за туђу негу и помоћ, лице које је трајно изгубило слух или слепо лице, корисник права на новчану или социјалну помоћ.

За градски превоз у престојници (Бусплус), услугу превоза са накнадом са попустом (повлашћене категорије корисника), уз одговарајућу возну исправу, остварују корисници који имају пребивалиште на територији града Београда, и то: ратни војни инвалиди и мирнодопски војни инвалиди са 20-40 одсто инвалидности, инвалиди рада услед последица несреће на послу и професионалног обољења са 50-60 одсто телесног оштећења, цивилни инвалиди рата са 20-40 одсто телесног оштећења, трајно не-

способна лица за рад и привређивање, дијализирана лица и лица са лаком душевном застошашћу. Сличне погодности нуде и превозници у осталим градовима Републике.

Право на увоз возила без плаћања царине, које је прописано Царинским законом, има особа која има телесно оштећење од најмање 70 одсто. Они који имају 100 одсто телесног оштећења по једном основу ослобађају се и плаћања ПДВ-а. Разлика је у томе што се царинских дажбина ова лица ослобађају одмах приликом увоза, док се ПДВ мора најпре платити, а касније тражити повраћај новца. Поступак за повраћај новца спроводи се тако што оверени примерак потврде од царинарнице о плаћеном порезу, оверену царинску декларацију уз писани захтев за рефундацију ПДВ-а, са својим подацима (име, презиме, ЈМБГ, адреса) и фотокопију личне карте треба доставити Министарству за рад, запошљавање, борачка и социјална питања. По примљеном захтеву ово министарство

доноси решење о повраћају ПДВ-а кориснику царинске олакшице, затим шаље поштом решење купцу, на основу којег он затим подиже новац.

Из ЈП „Путеви Србије“ наводе да право на бесплатан пролазак аутопутем остварују особе са инвалидитетом и организације које окупљају особе са инвалидитетом у складу са чланом 24 Закона о јавним путевима („Службени гласник РС“, бр. 101/05 и 123/07). На основу поменутог закона, моторна возила ОСИ и моторна возила организација које окупљају ОСИ за употребу јавног пута не плаћају годишњу накнаду за моторна возила, тракторе и прикључна возила, као и посебну накнаду за употребу јавног пута, његовог дела или путног објекта (путарину).

Инвалиди са 70-100 одсто телесног оштећења у МТС-у (Телеком Србија) имају 50 одсто попушта на услуге фиксног телефона, интернета и њихове телевизије.

Када је реч о кабловској телевизији, AV com телевизијски провајдер за коришћење услу-

га кабловске телевизије даје попуст од 50 одсто инвалидима у зависности од категорије. И неки други ТВ провајдери пружају сличне попусте, о чему заинтересовани треба директно код њих да се обавесте.

Надлежни у ЈКП „Паркинг сервис“ истичу да власници возила са инвалидском налепницом имају право на три сата бесплатног паркирања у свим гаражама и на паркиралиштима, на посебно обележеним местима за ову категорију возача. После истека тог периода плаћају надокнаду по започетом сату. На паркиралишту „Ада Циганлија“ на којем се паркирање плаћа једнократно, паркирање за ову категорију возила је бесплатно, док је на паркиралишту „ВМА“ паркирање возила особа са инвалидитетом бесплатно првих осам часова. На уличним паркиралиштима, која су у систему контроле и наплате паркирања, посебно су означена места за паркирање возила ОСИ. На таквим паркиралиштима, корисници са инвалидским налепницама, услугу паркира-

ња могу користити бесплатно и неограничено. Ова места обележена су хоризонталном и вертикалном сигнализацијом. У зонираном делу града обележено је око 400 опшних и око 200 посебних паркинг места за возила лица са посебним потребама. За особе са инвалидитетом које живе у зонираном делу града „Паркинг сервис“ издаје повлашћену паркинг карту (ППК). Особе са инвалидитетом, које не живе у зонама, могу добити само инвалидску паркинг карту (ИПК) по основу инвалидитета.

„Паркинг сервис“ издаје инвалидску паркинг карту особама са инвалидитетом само на основу налаза надлежног органа о степену инвалидитета (80 процената инвалидитета и више) и решења Секретаријата за социјалну заштиту – Сектор за борачку и инвалидску заштиту, којим се признаје право на бесплатно коришћење посебно обележених паркинг места на јавним паркиралиштима за текућу годину. ИПК важи на територији Републике Србије, издаје се за текућу годину и преузима се у „Паркинг сервису“ (више информација може се добити на број телефона 011/330-9092 или на сајту Секретаријата за социјалну заштиту).

Осим социјално угрожених категорија (особа са ниским примањима), плаћања партиципације за здравствене услуге ослобођени су и ратни војни инвалиди, мирнодопски војни инвалиди, цивилни инвалиди рата, слепа лица, трајно непокретна особе, лица која остварују новчану накнаду за туђу помоћ и негу, као и добровољни даваоци крви (осим за лекове са листе лекова, као и за медицинско-техничка помагала и имплантате).

Да би осигураник остварио право на ослобађање од плаћања партиципације за себе и чланове своје породице, неопходно је да надлежној филијали/ испостави РФЗО поднесе захтев на образцу који се добија у матичној филијали, као и доказе о висини својих прихода и примања осталих чланова породице (више о томе на сајту РФЗО или у надлежној испостави).

Приредила: Д. Грујић

СКУПШТИНА ГРАДСКОГ УДРУЖЕЊА ПЕНЗИОНЕРА ЗРЕЊАНИН

Сарадња са комшијама и омладином

Градско удружење пензионера Зрењанин одржало је редовну годишњу Скупштину којој су, поред чланова, присуствовали и Милан Ненадић, потпредседник Савеза пензионера Србије и председник Савеза пензионера Војводине, Душко Мајкић, председник, и Лазар Дубравац, секретар Општинске организације удружења војних пензионера Србије у Зрењанину, и Стеван Вукајловић, председник Међуопштинске организације слепих Зрењанин.

Представљајући Извештај о раду, председница Градског удружења пензионера Зрењанин Љиљана Петров истакла је да су у прошлој години конкурисали и добили средства у износу од 50.000 динара од Градске управе, што је омогућило набавку 150 пакета хуманитарне помоћи за болесне пензионере. Од средстава која се издвајају на основу Правилника о друштвеном стандарду корисника пензија РФ ПИО, зрењанинском удружењу је опредељено 144.080 динара као солидарна помоћ за набавку лекова, прехранбених артикала и средстава за хигијену за најугроженије пензионере. Удружење је, навела је Петров, као и ранијих година, било укључено у послове око слања 293 пензионера са те територије на бесплатну рехабилитацију у

Љиљана Петров подноси извештај

бање Србије, а захваљујући средствима одвојеним за друштвени стандард пензионера и донацији Градске управе, чланови удружења су учествовали на прошлогодишњој Олимпијади трећег доба у Врњачкој Бањи.

Поред организовања бројних хуманитарних, друштвених, спортских и културно-забавних манифестација, Градско удружење Зрењанин је за своје чланове обезбедило набавку огрева и зимнице под повољним условима и на више рата. Услуге њиховог одмаралишта у Врњачкој Бањи користило је 134 пензионера, који су остварили 1.074 ноћења, при чему је стимулативне ваучере Владе Србије искористило њих 55.

Месне организације ГУП одлично сарађују са комшијама и често организују заједничке радне акције које су, као један вид међугенерациске сарадње, од користи за ту друштвену средину. Тако пензионери из Месне организације у Белом Блату сваког пролећа заједно са омладином крече дрвореде у целом селу.

На седници је говорио и Милан Ненадић, који је известио о активностима Савеза пензионера Србије и Војводине на побољшању тешког материјалног и социјалног положаја пензионера.

Скупштина је усвојила извештаје о раду и финансијске извештаје за прошлу, као и планове рада удружења за ову годину.

Мирослав Мектеровић

АРАНЂЕЛОВАЦ

Награде пензионерима

На свечаној академији Скупштине општине Аранђеловац, одржаној на отвореној сцени у парку Буковичке бање, додељене су дипломе и плакете најзаслужнијим грађанима и колективима. Академији су, осим одборника Скупштине, присуствовали и представни-

ци братских градова из Словеније, Босне и Херцеговине, Палестине, Словачке и више од хиљаду грађана. Признања им је уручио Бојан Радовић, председник општине.

Међу овогодишњим добитницима су и два овдашња пензионера. Плакета за предани

рад на очувању споменика културе додељена је инжењеру Драгомиру Павловићу, а диплому за дугогодишњи рад добио је Александар Милинковић, популарни Аца планинар, за популаризацију и ширење овог спорта, али и за еколошко очување природе. **М. М.**

АКТИВНОСТИ СВАКОГ МЕСЕЦА

У оквиру активности Градске организације инвалида рада Обреновац организовано је дружење инвалида рада и инвалидских пензионера из Лознице, Богатића, Прњавора, Сопота, Бора, Лајковца, Петровца на Млави...

Присутнима, којих је било око 300, обратио се и Божидар Цекић, председник СИР Србије, и нагласио да је основни задатак Савеза да током целе године настоји да на све начине помогне својим члановима и обавести их о правима и могућностима које им се пружају.

– Ми као савез стално настојимо да организације инвалида рада „уђу“ у финансијске планове свих институција: од држав-

них до локалне самоуправе, да би за своје чланове обезбедили бар неку помоћ. Ресорно министарство заиста настоји да помогне овој категорији становника. Прошле године уложило је 550 милиона динара за запошљавање 4.355 лица из ове категорије. Урађена је и Стратегија за особе са инвалидитетом, усклађена са европском и базирана на једнакости, запошљавању, приступачности, образовању, социјалној заштити, али на томе мора и даље да се континуирано ради да би се постигли прави резултати. Заштита права и здравствена заштита инвалида рада и особа са инвалидитетом не сме се помињати само поводом јубилеја, већ је то по-

сао који се обавља непрекидно и ми као организација то и настојимо да радимо. Треба рећи и то да је међу 450.000 пензионера који примају мање од 15.000 динара месечно највише управо инвалида рада јер они имају за око трећину мање пензије од старосних пензионера пошто немају пун радни стаж. Морам да нагласим да они нису у тој категорији својом вољом или кривицом, да велика већина, више од 90 одсто инвалида рада свакодневно користи и по неколико врста лекова које често немају чиме да плате јер су им пензије минималне – истакао је Божидар Цекић, председник СИР Србије, у Обреновцу.

В. А.

Божидар Цекић, председник СИР Србије

БОЉЕВАЦ

Прославили свој дан

Удружење пензионера и инвалида рада Бољевац почетком јуна прославио је свој дан, свечарски и како доликује. Важан део славља били су гости из региона, и то Борског и Зајечарског округа, као и свих општинских структура. На прослави су били и пензионери из Куле и Бугарске са којима су се чак и побратимили.

Након поздравног говора председника удружења, који се осврнуо на рад и позитиван материјални биланс удружења, проглашен је и најбољи председник сеоског месног одбора од укупно 24. Новоизабрани председник месног одбора овог лета ће боравити у једној од бања по свом избору о трошку удружења. Овакву праксу спроводе већ дуги низ година као награду и стимуланс њиховим председницима да се још више труде у свом раду.

В. Ж.

ОИР СРЕМСКИ КАРЛОВЦИ ОБЕЛЕЖИО СВОЈУ СЛАВУ

Радост због нових просторија

Општинска организација инвалида рада из Сремских Карловаца организовала је 21. јула, у част своје крсне славе Светог Прокопија, изложбу ручних радова и слика својих чланова и колега из ОИР Алибунара. Карловачки инвалиди рада су са својим бројним гостима (око 180) из 16 градских и општинских организација из Војводине и два удружења пензионера из Вуковара и Негославаца и Републике Хрватске обишли изложбу ручних радова и слика у хотелу „Дунав“, где је послужен и славски ручак уз богат музички програм. Између осталих, на манифестацији су били и Стана Свиларов, председни-

ца СИР Војводине, као и Станко Нимчевић, потпредседник СИР Србије и СИР Суботице.

Чланови ОИР Сремски Карловци су након 36 година рада у неусловним просторијама – без струје и воде, недавно добили на коришћење без икакве накнаде и додатних режијских трошкова пословни простор у близини центра града.

Нада Першић, председница ОИР Сремски Карловци, уручила је признања и захвалнице организацијама и појединцима за сарадњу и помоћ у њиховим активностима, између осталих, и Редакцији „Гласа осигураника“.

М. Мектеровић

СКУПШТИНА САВЕЗА ИНВАЛИДА РАДА ВОЈВОДИНЕ

Добра сарадња са Фондом ПИО

Савез инвалида рада Војводине одржао је у бањи Врдник редовну седницу Скупштине, на којој се, између осталог, разговарало о решавању питања инвалида рада корисника накнаде у висини од 50 одсто и о обележавању Међународног дана особа са инвалидитетом.

О проблематици у вези са накнадом у висини од 50 одсто и о друштвеном стандарду инвалида рада говорио је Славко Имрић, директор Покрајинског фонда ПИО, док је Палимир Тот, подсекретар Покрајинског секретаријата за социјалну политику, демографију и равноправност полова, указао на добру сарадњу Покрајинског секретаријата и Савеза, кроз конкурсе Секретаријата на којима Савез учествује са својим пројектима, као и на друге начине.

Станко Нимчевић, потпредседник Савеза инвалида рада Србије, похвалио је рад и пројекте СИР Војводине и сарадњу тог савеза са Покрајинским фондом ПИО и Покрајинским секретаријатом за социјалну политику, демографију и равноправност полова.

На седници су прихваћени Извештај о раду и Извештај о финансијском пословању СИР Војводине за 2016. годину, као и предлог Плана рада и Финансијског плана за 2017. годину.

Драган Кораћ

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА
КРУШЕВЦА

Основали КУД

Удружење пензионера Крушевца интензивно развија разноврсне програмске активности и међу најактивнијима је у Србији.

– Удружење пензионера Крушевца формирало је своје културно-уметничко друштво, коме је у кратком времену приступило стотинак чланова. У фолклору је активно тридесетак људи. Женску певачку групу предводи певачица Буба Филиповић, а изводе изворне народне и старе српске песме. Рад су започели и рецитатори. Своје програмске садржаје КУД ће представити у другим удружењима пензионерима, у геронтолошким и културним центрима и одазиваће се свим позивима за гостовања и наступе – каже Драгиша Степановић, председник КУД.

Према његовим речима, културни посленици најстарије генерације свих профила и облика стваралаштва окупиле су се у овом друштву да би допринели обогаћивању укупног рада Удружења пензионера Крушевца. Планирају да ускоро гостују и наступе у градским удружењима пензионера у Зајечару, Лесковцу и Врању. **Ж. М.**

НАЈСТАРИЈИ ЧАЧАНИ ОБЕЛЕЖИЛИ СВОЈ ДАН

Сами финансирали уређење просторија

Крајем јуна најстарији Чачани прославили су свој дан. Дан пензионера града Чачка, који је одређен статутом Удружења пензионера града, обележава се на Видовдан, али будући да тај дан славе и бројни предузетници у Чачку, одлучено је да се прослави дан раније да би им дошли позвани гости.

На прослави су били сви председници месних одбора пензионера, а њих има 43, чланови ИО, као и представници општина Моравичког, Рашког, Расинског, Топличког, Нишког и Шумадијског округа.

Посебну част удружењу указали су представници градске локалне самоуправе града Чачка на челу са замеником градоначелника проф. др Радославом Павловићем који је у свом излагању поздра-

Са прославе дана Удружења

вио присутне и похвалио рад удружења.

Председник Удружења пензионера града Чачка Хаџи Миладин Савић поднео је извештај о раду удружења, а посебан акценат је стављен на изградњу дома за стара лица у Чачку. У извештају о раду истакао је да ће помоћи пензионерима у набавци угља, дрва,

зимнице и осталих потрепштина. Додао је и да се једном седмично спроводе акције у мерењу притиска и проверава ниво шећера у крви.

Треба нагласити да пензионерско удружење у Чачку постоји од 1946. године, а простор за рад финансирали су сопственим средствима.

Х. М. С.

Добро информисани и активни

Удружење пензионера општине Брус обухвата 40 месних организација и броји око 3.500 чланова, што је више од 80 одсто учлањених. Захваљујући активистима на терену, пензионери су добро информисани шта им Удружење као члановима пружа.

Зависно од процента који издвајају за чланарину (од 0,5 до два одсто), пензионери користе право на позајмицу, а од тога зависи и висина посмртнине.

Удружење члановима дели сваке године јубиларне награде – за 90 година живота 2.500 динара, за 80 година 2.000 и за 50 година брака 4.000 динара. (У овој години имају 19 чланова са 90 година, са 80 година 126 чланова, и 60 парова.)

Од укупних прихода месним организацијама се враћа 15 процената, тако да су оне заинтересоване да имају што више чланова и та средства користе за путовања и др. У 2016. години и почетком 2017. Удружење је поделило свим члановима бесплатне пакете у вредности око 700 дин. Два пута годишње организују бесплатан преглед очног лекара у Брусу, а такође и у селима општине. Дом здравља у Брусу долази четвртом у клуб пензионера да мери крвни притисак и шећер у крви.

– Организујемо дружења 14. јануара и 8. марта, уз скромне поклоне пензионеркама. Идемо на једнодневне излете, најчешће на Острог, а подржавамо и месне организације које саме за своје чланове организују излете – каже председница Удружења пензионера општине Брус Надежда Блажић, која ту дужност обавља већ десет година.

Редовно прослављају дан удружења 12. мај – св. Василије Острошки, сечењем славског колача.

Велики број села бруске општине је без пута, продавница и удаљен од града, тако да се активности тешко организују. Ипак, у Удружењу их увек сачекају са осмехом, саслушају уз кафу и сок, не гледајући на радно време.

Удружење има добру сарадњу са локалном самоуправом, Центром за социјални рад и Домом за старе, које редовно обилазе и помажу. Посебно наглашавају добру сарадњу са Филијалом ПИО фонда Крушевац.

Н. Б.

Центар Кладова

УДРУЖЕЊЕ ПЕНЗИОНЕРА ОПШТИНЕ КЛАДОВО

Брину о најстаријима

Удружење пензионера општине Кладово брине о најстаријима и нуди им низ погодности. Поред устаљених активности око набавке огревног дрвета, хране, лекарских прегледа и погодности за боравак у бањама и лечилиштима, опремљене су просторије за клуб пензионера, у којем се могу окрепити уз кафу, сокове, али и покоје алкохолно пиће.

Уређење просторија обављено је захваљујући помоћи хидроелектране „Ђердап“, „Ђердап услуга“ и самих пензионера, чланова Удружења. Део опреме од готово милион динара купљен је од средстава до-

бијених од локалне самоуправе.

Синиша Стаменковић, потпредседник Удружења, изјавио је за „Глас осигураника“ да само у Кладову има неколико десетина пензионера који су због смрти брачног друга остали без топлих оброка, те да се преговара са заинтересованима о обезбеђењу једног топлог obroка, свакодневно, уз што повољније цене.

Руководство Удружења обећава одржавање радионица у циљу едукације пензионера. Има већ изражених жеља за обуку на рачунару. Познати кладовски хуманиста, дански пензионер Љубомир Гушатовић, донираће,

за почетак, три компјутера са потребном опремом.

Општина Кладово има готово 5.400 пензионисаних лица. Међутим, оно што забрињава, јесте све старија популација. Старијих од 65 година је 33,5 процената, односно трећина становништва. Деце и омладине до 15 година има око 3.000, што је, од укупног броја житеља општине, само 15 одсто. Оно што забрињава, од пописа обављеног 2002. године, и последњег из 2011. године, дошло је до смањења становника за око 3000. Однос између мушке и женске популације је скоро једнак.

Урош Бановић

ИЗЛЕТ ЗА ПЕНЗИОНЕРЕ ИЗ ЈАГОДИНЕ

На врелу Млаве

Врели јулски дани нису били препрека за јагодинске пензионере који користе сваку прилику да се друже и упознају природне лепоте Србије. Тако је 4. јула Удружење пензионера из Јагодине организовало излет до врела Млаве у жагубичкој котлини. Осамдесетак чланова пензионерских месних и градских одбора обишли су најпре Горњачку клисуру и манастир Горњак, задужбину кнеза Лазара.

Пут је настављен ка Жагубици где је Јагодинце сачекала и поздравила председница Општинског одбора пензионера Жагубице, Станија Огњановић, која им је пожелела леп провод на врелу Млаве. Пензионери су у предивном амбијенту врела имали пикник уз богату трпезу, а уз гитару и хармонику било је заиста весело. Било је и оних који су брали лековито биље, али и спортски расположених за мали фудбалски дерби.

Врело Млаве

Весела атмосфера упркос високој температури настављена је и у аутобусу, а предах је уследио у рекреативном комплексу Бање Ждрело, популарно названом Млавске терме.

Иначе, Удружење пензионера града Јагодине броји више од три хиљаде чланова и у свим видовима живота и рада има подршку локалне самоуправе, тако да и у летњим месецима не изостају бројне активности, посебно у области туризма и забаве.

Анђелија Ђорић

ДВАНАЕСТИ МЕЂУНАРОДНИ КАРНЕВАЛ У ЛЕСКОВЦУ

Трг тесан за учеснике и гледаоце

Тродневни 12. „Јовањдански“ традиционални међународни лесковачки карневал окупио је око хиљаду учесника из Бугарске, Македоније, Словеније, Црне Горе, Русије и из више градова Србије.

На главном лесковачком тргу Широка чаршија 36 карневалских плесних група показало је мноштво народних обичаја и веровања. Карневал је имао и пратеће манифестације: карневале ватре, кућних љубимаца, фризура и шара по телу, као и карневал најмлађих, који су побудили посебно интересовање.

Лесковачки карневал традиционално организује овдашња Туристичка организација у сарадњи са локалном самоуправом града на обалама Ветернице, која је овога пута за ту намену из градске касе издвојила око 4,5 милиона динара. Пријем за учеснике овог јединственог фестивала маски у Градској кући приредио је градоначелник Лесковца др Горан Цветановић уз пригодне речи и поклоне учесницима.

Почев од Ветерничког кеја па све до Лесковачког дома културе кретале су се бројне шарене поворке карневалиста певајући поједине обредне и обичајне песме из крајева из којих долазе. Главни лесковачки трг – Широка чаршија у једном моменту је деловао претесно за толики број извођача и публике, а спектакуларно вече завршено је великим ватрометом на платоу испред цркве Оцаклије.

По једногласној оцени међународног стручног жирија, који су чинили представници градова карневалиста, укупни по-

Пензионери приказали помало заборављени обичај „Лазарице“

бедник је карневалска нумера омладинске плесне групе из Лесковца под именом „Рат и мир“. Награду за најбољу карневалску маску добила је плесна група из Будве, док је најбоља карневалска група на 12. Међународном карневалу у Лесковцу група из словеначке општине Горишница.

Међутим, по реакцији публике на тргу највеће симпатије побрале су девојке из плесне групе „Mantok dance“ из Новог Сада које су извеле плесну нумеру „Бразилке“. Посебно интересовање изазвали су најмлађи учесници карневала, али и карневалске групе које су чинили представници трећег доба. Лесковачки Клуб пензионера из овдашњег Удружења пензионера приказао је леп али

помало заборављен обичај „Лазарице“ певајући песму домаћину. Омладинска плесна група из Москве извела је, по оцени бројних новинара, лепу кореографију комбиновану руским и шпанским обредним плесовима.

Поздрављајући госте из земље и иностранства у име организатора – Туристичке организације Лесковца, руководилац ове манифестације Мирољуб Радивојевић истакао је значај карневалских дружења.

Међународни карневал у Лесковцу победио је велико интересовање регионалних медија из Србије, Македоније и Бугарске, а неке новинарске ТВ екипе преносиле су цео ток овог догађаја.

Т. Стевановић

МЕЂУНАРОДНИ САБОР НА КАДИБОГАЗУ 2017.

Место пријатељства два народа

На простору између Новог Корита са српске и Салаша са бугарске стране 21, 22. и 23. јула одржан је 17. Сабор на Кадибогазу. Сабор су званично отворили Борис Николов, кмет општине Белоградчик, и Миодраг Ивковић, председник Скупштине општине Књажевац.

Ова граница је место које не раздваја, већ спаја два народа. Све већи број људи који се окупљају на Кадибогазу најбоље сведоче о томе да ниједна граница не може да подели два народа. Наша два народа на овим просторима вековима живе заједно, друже се, сарађују и крајње је време да овде буде отворен гранични прелаз, каже Миодраг Ивковић, представник Књажевца. Борис Николов, кмет Белоградчика, рекао је да је

овај међународни сабор важан не само за општину већ и за читав регион северозападне Бугарске, као и за државу Бугарску.

– Иако оваква манифестација не може да реши неке крупне, државне или финан-

сијске проблеме, она је веома важна јер омогућава контакт међу људима, међу два народа, стварају се пријатељства, развија комуникација, што је веома значајно – истакао је Борис Николов

Сабор је привредна и културна манифестација на којој се приказује народно културно стваралаштво и привредна понуда насеља са обе стране државне границе. Посетиоци сабора и ове године могли су да разгледају богату понуду на многобројним изложбеним и продајним штандовима, да уживају у јелу и пићу уз музику под бројним шатрама, а приређен је и богат културно-уметнички програм.

Сабор на Кадибогазу, једну од најстаријих манифестација на Балкану, сваке године посети више од 20.000 људи.

Д. Ђорђевић

ВРЊАЧКА БАЊА

Карневал оправдао очекивања

Тринаести Међународни карневал у Врњачкој Бањи одржан је средином јула. Током осам дана око 350.000 посетилаца имало је прилику да ужива у педесетак карневалских приредби. Променадом је продефиловало више од 2.000 учесника сврстаних у 25 група из Србије, земаља бивше Југославије, затим из Малезије, Бугарске, Румуније, са Кипра и Малте. Посебну атракцију представљале су популарне „кариоке“ – карневалске групе из Бразила. Ватрене Бразилке су својим стасом и покретима одушевиле бројне посетиоце. Треба напоменути да је

овај карневал једна од највећих туристичких манифестација у Србији, после Гуче и Егзита. Програм је био разноврстан, уз учешће великог броја музичких звезда. Запажен је био и дечји маскенбал.

– Посетиоци су могли да уживају у многобројним карневалским групама из 16 земаља света и да виде занимљиве костиме, маске, плесове, спој традиције и модерних игара. Мислим да је и овогодишњи врњачки карневал оправдао очекивања, атмосфера је заиста била позитивна, и захваљујем свима који су били део организације,

свим спонзорима и учесницима, најбољој публици на свету, видимо се следеће године на овом месту – рекла је Мина Станојевић, у име Туристичке организације у Врњачкој Бањи.

Током ове осмодневне манифестације велики број туриста боравио је у престоници домаћег континенталног туризма. Посебну пажњу посетилаца привукла је Велика међународна карневалска поворка, са чак више од 2.000 учесника, која је неколико сати дефиловала популарном Променадом.

Драган Ивановић

ОДРЖАН ТРЕЋИ МЕЂУНАРОДНИ ФЕСТИВАЛ ФОЛКЛОРА

Игра коло крај Тимока

Очувањем традиционалних вредности изворног народног стваралаштва, афирмацијом и усавршавањем културно-уметничких друштава, дружењем и ширењем пријатељских веза

чланови шест културно-уметничких друштава из Србије, док су гости из Бугарске и Македоније оправдали своје одсуство. Поред домаћина КУД „Сврљиг“, наступиле су и играчке групе

различитих места Србије на релацији Центар за туризам, културу и спорт –Пастириште, место где је одржана игранка.

Манифестацију игара отворио је помоћник председника општи-

фин младим људима који воле да се друже и чувају традицију и другарство, рекао је Марковић.

На Пастиришту је те вечери публика уживала у играма из Баната, Ниша, Књажевца, Лесковца, Црне Траве, Владичиног Хана, централне и источне Србије. Фестивал је имао ревијални карактер и победници су били сви, односно победили су игра и дружење, а друштва су добила захвалнице за учешће на фестивалу.

У име домаћина гостима је захвалио Душан Живановић, уметнички руководилац КУД „Сврљиг“, и нагласио да је задовољан наступом младости која долази из целе Србије. Посебан и јединствен доживљај осим учесника имала је и публика која је аплаузима награђивала сваки играчки потез, задовољно прича Живановић, који већ мисли на нове сусрете. Ову манифестацију успешно су организовали Центар за туризам, културу и спорт Сврљиг, КУД „Сврљиг“ а покровитељ је била општина Сврљиг.

Слађана Ђорђевић

међу младима из различитих средина, остварени су циљеви и задаци Трећег међународног фестивала фолклора који је одржан у Сврљигу. На овогодишњем фестивалу „Игра коло крај Тимока“ учествовали су

КУД „Никола Пашић“, Зајечар, КУД „Посело“, Главинци, КУД „Фолклорац“, Горња Врежина, КУД „Буклија“, Трупале, и КУД „Радосав Лазич“, Стубица. Најпре, лепа слика дефилеа учесника у народним ношњама из

не Сврљиг, Мирослав Марковић, који је казао да општина Сврљиг и на овај начин чува традицију и историју сврљешког краја и тиме обогаћује културни живот и туристички потенцијал Сврљига. Сврљиг је увек био добар дома-

У ЗБРИЊАВАЊУ СТАРИЈИХ, СТВАРИ СЕ ВРАЋАЈУ НА ПОЧЕТАК

Породица као некад

Препоруке стручњака, али и практична искуства говоре да је вишегенерацијско заједничко домаћинство најпогодније решење

На почетку живота окружени смо породицом, зашто онда на завршетку да будемо сами?

Заиста, зашто? У извештају рађеном за британску хуманитарну организацију „Уједињени за све генерације“, Мајкл Кит са универзитета Нортумбрија у Њукаслу у форми наведеног питања даје убедљив закључак.

У условима драматичних друштвених промена, знатног пораста очекиваног животног века, скока трошкова за негу старих, растућих потреба у погледу бриге о деци, фрустрирајућег одсуства приступачних цена становања, породица је суочена са многобројним изазовима. И док је проблеме лако уочити, са решењима то теже иде, наводи Кит у уводним напоменама.

Поглед у прошлост и подсећање да је човек већи део свог постојања живео у неком облику породичне заједнице, све до индустријске револуције, када почиње уситњавање, иде у прилог тврдњи да је за старију особу њена породица најприродније окружење.

Сврха студије није, међутим, била да то доказује већ, како аутор напомиње, да понуди концепт вишегенерацијског модела становања, као привлачне алтернативе постојећем начину живота. И при том се не мисли на индивидуална породична решења, већ разматра комплексна проблематика која обухвата социолошке, урбанистичке, еколошке аспекте живљења.

Очигледно је да би приликом планирања изградње нових градских целина морале да се узму у обзир промене које су

се последњих година догодиле. Јер, вишегенерацијске породице у Британији (као и Америци, Канади и другим високоразвијеним земљама), заправо већ јесу реалност, утолико што се њихов број повећава из године у годину, али недостају системски кораци који би пратили тај тренд.

Кораци у конкретном случају значе већу и разноврснију понуду простора за становање у смислу удовољавања потребама различитих генерација под једним кровом, што до сада није био случај, поготово кад је реч о најстаријим члановима. Или, како каже Кит, потребни су архитекте и градитељи који ће породицама понудити такав дом где ће се сви осећати добро.

Према прошлогодишњим подацима, 419.000 домаћинстава у Британији воде се као вишегенерацијска, што је готово за сто хиљада више него 15 година раније (2001. било их је 325.000).

Као главни узрок оволиког повећања наводи се рецесија 2007–2009. године, али пада у очи да се, упркос постепеном економском опоравку, број домаћинстава са три или чак четири генерације не смањује. Поготово је занимљиво што се у све већем броју млади враћају кући.

После завршетка студија, у двадесет и некој години, када би се по неписаним правилима

могло очекивати да ће да наставе самосталан живот, суочени са несигурним запослењима и високим киријама, они се одлучују за родитељски дом. Према подацима за 2016, тако живи четвртина младих Британаца од 20 до 34 године.

У Сједињеним Државама је то још упадљивије. Рекордан број од 60,6 милиона, или 19 одсто Американаца живи у генерацијски мешовитим домаћинствима, откривају статистички подаци Пју центра из 2014. године.

Оволики постотак делом је одраз расне и етничке разноликости САД, тумаче демографи, с обзиром на то колики је удео Азијаца, Хиспаноамериканаца и Афроамериканаца којима је близак модел живљења у већим заједницама, а што се тиче младих од 25 до 29 година, готово трећина (31 одсто) живи са родитељима.

Ако се разматра мало шира популациона група, од 18 до 34 године, онда се стиже до још занимљивијег податка, да први пут после 130 година број оних који остају код родитеља, односно у вишегенерацијском домаћинству, надмашује све друге видове избора крова над главом. Приметно је, такође, да су овом решењу склонили они који раније напуштају школу.

Кад је реч о категорији 65 плус, у мешовитој породичној

заједници данас живи више од петине старијих Американаца, док се истовремено смањује број оних који живе сами и та кривуља, како показују статистички графикони, константно опада од 1990. године.

И тако опет долазимо до породице. Џон Грејем, професор са Универзитета Калифорнија и аутор Практичног водича за успешан мултигенерацијски живот, посматра овај тренд као повратак међузависности у оквиру проширене фамилије.

„Људи су одувек тако живели“, објашњава он текуће процесе у којима је економичност главни покретачки мотив. У тешким временима, имати породицу уза себе значи уштеду и корист за све. Трошкови живота се смањују у свим сегментима, добром организацијом и поделом задужења, где старији воде бригу о најмлађима, а остали преузимају друге послове, у кући и ван ње.

И сви су на добитку, на овај или онај начин. Ствари свакако не треба идеализовати. Потребно је много тога, а најпре погодни стамбени услови, да би све функционисало како треба. Али оно што је сигурно, и најважније у датом контексту, да се вратимо на почетак текста, старији нису препуштени себи. Нису сами.

Д. Драгић

Пензијске кризе у Немачкој нема, али је на видикју

У земљи која је прва увела социјално осигурање за старост, засад је све у реду, али демографски трендови најављују проблеме

Кад се помене Немачка, прва помисао је земља реда, индустријски џин који готово са свим партнерима са којима тргује има суфицит, земља добрих плата и солидне социјалне заштите – због чега је, уосталом, прва на листи најпожељнијих одређишта за економске мигранте.

Данас четврта глобална економија (после САД, Кине и Јапана), Немачка је и земља које је прва у свету, још 1889, увела програм социјалног осигурања за старост. Учинио је то ондашњи канцелар Ото фон Бизмарк, који је ту идеју образложио у писму парламенту где је поручио „да држава треба да брине о онима који због својих година или инвалидитета више не могу да раде“.

Бизмарк је био десничар, али за социјалну бригу којој су склонии левичари, имао је друге разлоге: да задржи максималну ефикасност и у то време захуктане немачке економије и да парира позивима за радикалније алтернативе.

Један од митова тога доба је да је као граница за престанак радног века одређено доба од 65 година, зато што је у моменту предлагања Бизмарк имао баш толико, али историјска чињеница је да је тада граница постављена на 70 година (док је Бизмарк имао 74).

Немци и Немице данас одлазе у пензију кад напуне 65 година, док ће они рођени после 1964. престати да раде са 67. Са немачким пензијским системом на први поглед је све у реду (из буџета се за њега издваја само два одсто). Сиромашнима се тамо сматрају они пензионери који

примају мање од 958 евра месечно.

Немачка има три пензијска стуба. Први је обавезно пензијско осигурање у оквиру система социјалног осигурања: допринос је максимално 18,7 одсто од бруто плата (пола на рачун послодавца, пола дају запослени) при чему та издвајања оних који раде обезбеђују пензије онима који су то престали.

Други стуб је добровољно додатно пензијско осигурање у оквиру појединих професија, односно посебни пензијски системи појединих компанија, а трећи приватно осигурање.

Социјално осигурање које гарантује пензију у Немачкој је нешто подразумевајуће, као што је то образовање или инфраструктура, дакле нека врста општег добра, где оно што добијате није увек у складу са оним колико за то дајете.

Оно што је, међутим, претња и немачком пензијском систему јесу исти фактори као и у другим развијеним економијама: ниска стопа рађања (у овом случају већ деценијама једна од најнижих на свету). Немице статистички рађају 1,4 детета, у поређењу са два у Француској, 1,8 у Великој Британији и просеком ЕУ од 1,6.

Са мање рођене деце, Немачка рапидно седи: просечна старост становника данас је 46 година, само нешто нижа од Јапана где је тај број 47 (просек за Србију је 42,3).

Други елемент је и продужење так животног века који повећава удео пензионерске популације у укупном становништву. Што ће рећи да ће све мањи број млађих издржавати све већи број старијих.

Демографи прогнозирају да ће број становника са садашњих 82,6 милиона до 2030. опасти на 77, а оне дугорочније прогнозе кажу да ће до 2060. Немачка имати популацију од само 67 милиона. Међу њима, трећина ће имати најмање 65 година, а један од сваких седморо 80 и више.

Мањак квалификованих радника до 2020. процењује се на 1,8 милиона, док би до 2060. тај „дефицит“ могао да нарасте до 3,9 милиона. Приметно је и да тамо опада популарност такозваног дуалног образовања – школовања уз рад у некој фабрици – јер се све више Немаца се опредељује за универзитете, што успорава прилив нове радне снаге.

Тај проблем ће додуше донекле бити ублажен пријемом већег броја економских и других миграната (последњих година

их је пристизало по око 400.000 годишње) мада постоје и неки други фактори који упућују на могућност да пензионерско сиромаштво буде озбиљан проблем нације.

Немачки систем, наиме, фаворизује оне који више зарађују: због система лимита за пензијске уплате, радна снага је за послодавце различито скупа за различите квалификације и нивое плата. Скупљи су – по томе колико се од њихових прихода процентуално издваја за пензијско осигурање – наиме они који, као мање квалификовани, зарађују мање.

То тамошњим компанијама омогућава да лакше поднесе трошак зарада и доприноса за оне најквалификованије, инжењере и менаџере, оне који највише доприносе квалитету и успешности немачких производа у свету. За оне који, на пример, годишње зарађују 600.000 евра, допринос за обавезно пензијско осигурање је само два одсто – што је заиста ниско у поређењу са том обавезом у другим развијеним економијама.

Оно што је немачка специфичност, то је да су пензије генерално ниже у источном делу земље (бившој Источној Немачкој), премда су, непосредно после уједињења, и тамошњи пензионери укључени у централни систем. То је, међутим, у складу са општим реалностима уједињене Немачке – део који је заузимала бивша социјалистичка Немачка је и даље сиромашнији део нације.

Занимљиво је да су старији Немци веома заступљени у националној политици: на претходним парламентарним изборима (2013), 36 одсто бирача имало је 60 и више година, дакле прилично више од њиховог удела у укупном броју становника од 27 одсто. Политичари, укључујући ту и Ангелу Меркел, фаворита на изборима који ће се одржати у септембру, о овоме свакако воде рачуна.

М. Бекин

У КОСЈЕРИЋУ ОДРЖАНИ „ЧОБАНСКИ ДАНИ 2017”

Пожежанка најлепша чобаница

Традиционална туристичко-културна манифестација „Чобански дани” одржана је по 37. пут у Ко-сјерићу. Окупила је велики број учесника и љубитеља неговања, очувања и промовисања народног стваралаштва. Три дана трајали су наступи певачких група културно-уметничких друштава и фолклорних група чије је учешће било ревијалног карактера, а дефиле учесника свих узраста представљао је један од најлепших делова ове занимљиве манифестације.

Почасни гости „Чобанских дана 2017” били су пријатељи из братског места Косијери у Црној Гори, одакле су дошли први досељеници у Ко-сјерић. Црногорци су, такође, учествовали у програму који је у правом смислу био сабор сеоских обичаја и стваралаштва, као и такмичења која су се некада одржавала на сеоским вешарима.

Окосница програма било је такмичење у старом певању код Срба. Учесници су се такмичили у категоријама: соло певање, женски дует и мушки дует. Од тридесет женских и мушких певачких група, прва места

Лепотице „Чобанијаде”

освојили су женска група Културно-уметничког друштва „Максим Марковић” из Ко-сјерића и мушка певачка група из Рогачице.

Није изостало ни такмичење у момачкој снази и вештини. На травнатој обали реке Скрапеж надметали су се кршни момци. Милан Благојевић, Марко Миловић и Немања Цвијић, из града домаћина, победници су у бацању камена с рамена, скоковица и увис и удаљ. У атрактивној дисциплини

надвлачење клипка победник је Божи-дар Радовановић из Коцељеве, док је у надвлачењу конопца победила снага и вештина екипе „Стефани Див” из Ужи-ца.

На завршној приредби 37. „Чобанских дана”, у оквиру најатрактивнијег догађања, жири је титулу најлепше чобанице доделио Маријани Драгутиновић из Пожеге, а пратиље су јој Дејана Ђапа из Ко-сјерића и Андријана Лепетић из Херцег Новог.

Ко-сјерић је и ове године био скуп гостију из разних крајева Србије и окружења који су желели да се подсети старих народних обичаја и заната, старих песама и игара, али и да уживају у богатим пратећим садржајима. Организована је изложба ручних радова и такмичење у припремању домаћих јела, продаја сувенира, забавни садржаји за најмлађе, поетско-музичке вечери и концерти. Била је то и прилика за успостављање партнерских, пријатељских, културних, привредних и туристичких веза између градова, села и привредних субјеката.

Милан Павловић

СЛАВЉЕ ЖЕНА У КРАЉЕВЦИМА

Без жита нема живота

Средином јула, након завршетка жетве у селу, Удружење жена „Краљевчанке” организовало је и овога лета манифестацију у славу пшенице и хлеба, која је окупила више од 200 учесника. Хлеб, колачи слани и слатки, ручни радови, мушкарци са ручним косама и жене са сноповима жита, музика, песма и игра обележили су и ову манифестацију у Краљевцима, која се одвијала под геслом „Без жита нема живота”.

У том селу румске општине, окупиле су се жене из 20 удружења, а њима су се придружиле и мушкарци, који су, желећи да очувају традицију, отишли са коњима и колима у поље и тамо приказали како се некада ручно косило жито. За њима су ишле жене које су га сакупљале и везивале, а на крају су сви јели на њиви, баш како се то некада радило.

И на раскршћу је било животно крај штандова из Пећинаца,

Лаћарка, Вишњићева, Кленка, Голубинаца, Моровића, Јаска, Сурчина, Ирига, Нове Пазове, Бољеваца и других места, а жири је имао тежак задатак да прогласи најбоља удружења. Најуспешнијима су домаћини уручили награде.

Најукуснији хлеб направиле су жене из Шимановаца, а највише врста хлеба имале су учеснице из Деча.

– Изложиле смо у Краљевцима векне хлеба од четири, два и једног килограма, велику погачу и погачу са пројиним брашном. Поред тога на штанду смо имале и штрудлу са маком, орасима и вишњама, швапску питу са шљивама, ванилице и друге колаче. Помоћ у мешању „великог” хлеба пружио нам је пекар Лаза – рекла је за наше новине Верица Видицки, председница Удружења жена „Веселице” из Деча.

Прву награду за најукуснију слану штрудлу добиле су же-

не из Врдника, док су најлепшу слатку умесиле учеснице из Шимановаца. Најлепше ручне радове приказале су жене из Јакова, а најлепши штанд имале су жене из Дворова.

– Бавимо се очувањем обичаја нашег краја, тако да смо на штанду приказале традицију српских слава и ручне радове жена из Дворова. Трећи пут смо у Краљевцима и свима нама је најбитније дружење – казала је Љиља Богосављевић из Удружења жена „Бели анђео”.

Како обичаји у Срему налажу, женама су све време свирали

тамбураши, па је додељена и награда највеселијим учесницама, која је припала чланицама Удружења „Меденаци” из Руме.

Поред старијих, на манифестацији су учествовали и млади. Играли су чланови културно-уметничких друштава из Пећинаца и Краљеваца, изворне песме су певале Ана Пејић и Николина Степановић, а највећи аплауз публике за ромске игре добили су Милкица и Златко Јовановић. Све је завршено заједничком вечером, песмом и игром.

Г. Вукашиновић

Мост генерација дужи од пола века

Од 6. до 13. јула у Књажевцу је одржан 56. Фестивал културе младих Србије. Фестивал је отворио председник општине Књажевац Милан Ђокић, а програм се одвијао на платоу Дома културе, поред Сврљишког Тимока и на летњој позорници у Гургусовачкој кули, где су одржани сви концерти. Учествовало је више од хиљаду стваралаца из Србије представљајући своје умеће из разних области културно-уметничког стваралаштва.

Захваљујући овој манифестацији, Књажевац је сваког лета културни центар Србије, казао је отварајући фестивал Милан Ђокић и изразио уверење да ће генерације младих сваке године имати овај фестивал у својим плановима, развијати га и унапређивати. Свечаност отварања фестивала била је у знаку класичне музике у извођењу врхунских уметника, виолинисте Душана Панајотовића и пијанисте Милоша Вељковића, Књажевчанина.

– Ова традиционална мултикултурна републичка смотре, која се од 1962. године одржава у Књажевцу, омогућава из-

Душан Панајотовић, виолиниста, на отварању фестивала

вођење и представљање стваралаштва у области музике, хорског певања, књижевности, рецитаторства, драме, филма, фолклора, модерног плеса, балета, уметничке фотографије. Ми смо пре неколико година морали да променимо концепцију фестивала. Раније је то био искључиво аматерски програм. Морали смо, у складу с временом у коме живимо, да програм обогатимо професионалним наступима. Све велике звезде Балкана долазиле су у наш град. То је озбиљан потенцијал за даљи развој туристичке понуде

нашег града, још један сегмент туристичке промоције Књажевца. Кад кажемо 56. фестивал, то је пре свега традиција на коју смо поносни, што га негујемо више од пола века, уз жељу да из године у годину буде све бољи и бољи – каже Бранислав Јосифовић, један од организатора фестивала.

Награда „Тимочка лира“, коју сваке године најбољем младом песнику додељују Радио Београд 2 – програм културе и уметности и Фестивал културе младих Србије у Књажевцу, ове године је

отишла у руке песника Шимона Цуботе из Београда, аутора песме „Водич за реку“.

На финалној поетској вечери 56. Фестивала културе младих, на платоу испред Дома културе у Књажевцу, своју поезију говорило је тринаесторо младих песника. Поред Повеље „Тимочка лира“ коју је овогодишњем лауреату уручио Радоман Кањевац, главни и одговорни уредник Радио Београда 2, награда подрозумева и објављивање прве збирке песама.

На 56. Фестивалу културе младих представљена је и књига „Путописи“ Синише Гаврића, прошлогодишњег добитника овог признања.

На фестивалу су, уз младе, наступали и многи познати и признати уметници. Овогодишњи фестивал видело је више од 50.000 Књажевчана и гостију из суседних општина (Пирот, Зајечар, Бољевац, Сокобања, Сврљиг, Ниш). Покровитељ фестивала су општина Књажевац и Република Србија – Министарство културе, а извршни организатор Дом културе Књажевац.

Драгић Ђорђевић

ОДРЖАН 34. „ЖЕТЕЛАЧКИ ДАН“ У МУЖЉИ

Кошење као некада

Почетком јула у Мужљи, на банатској житној равници између Бегеја и Тисе, одржана је живописна манифестација, 34. „Жетелачки дан“. Тога дана жито је кошено на традиционалан начин, онако како се некада у Банату и Војводине косило. Бројни гости, косачи, стигли су из далеке Украјине, затим из Словеније, Румуније, Мађарске, а било је и Буњеваца из околине Суботице. Међу косачима ипак су најзапаженије биле жене пензионерке из Црепаје, општина Ковачица: Душица Стојановић, Злата Ранимировић, Љиља Ранимировић, Ђурђина Филиповић и Милосава Текијашки.

Манифестацију су ове године отворили Роберт Отот, заменик покрајинског секретара за пољоприв-

Пензионерке из Црепаје

реду, и народна посланице Елвира Ковач. Након отварања фестивала, као некада у част новог жита косидбу је благосиљао месни парох римокатоличке цркве Стојан Калапиш.

Од 1983. године па до данас становници Мужље су сваке године добри домаћини и угостили су бројне косце из разних крајева наше земље и из иностранства.

– Ове године смо се потрудили да се бројни косачи и косачице овде пријатно осећају, да их угостимо уз заједнички ручак и добру банатску музику. А када следеће година будемо славили 35. „Жетелачке дане“ потрудићемо се да буду још успешнији – рекао је домаћин и организатор манифестације Ђула Мадарас.

Иштван Прец

ВРАЊЕ – ОХРИД

Сусрет фолклораша

На Фестивалу фолклора одржаном у Охриду учествовало је и Удружење пензионера Врања уз домаћине са Охрида и госте из Скопља. Врањанци су одушевили публику и доживели су праве овације. Посебно треба истаћи срдачност домаћина. Размењене су и повеље о братимљењу и договорена даља сарадња.

Манифестацији је присуствовао и председник Савеза пензионера Македоније Драги Аргировски. **Р. С.**

МАЛИ ЗВОРНИК

Славље на Видовдан

Општинско удружење пензионера Мали Зворник прославило је 28. јуна свој дан (формирано на Видовдан 1979. год.). Као и увек досад, приређен је пригодан програм и ручак за чланове удружења и госте, каже председник Општинског удружења Мали Зворник Ратко Петровић, уз захвалност свима који су се одазвали позиву.

Међу позванима су били председник општине Мали Зворник Зоран Јевтић, директор ХЕ „Зворник“ Томица Јовановић, представник локалне самоуправе Младен Перић, председник Удружења пензионера Љубовије Мића Ђокић и секретар Ратко Ђокић. Свечаном ручку присуствовало је око 60 чланова и гостију. **Р. П.**

МЕРОШИНА

Посетили Кућу цвећа

Група пензионера из Мерошине заједно са колегама из Прокупља посетила је Кућу цвећа у Београду. На повратку су, преко Крагујевца и Тополе, обишли Опленец и цркву Светог Ђорђа на Опленцу. Заједнички ручак је био у Удружењу пензионера Крагујевца.

Мерошинци са гостима

Пензионери Мерошине су у јулу угостили пензионере Дољевца и суседне нишке општине Палилула. Гостима се обратио председник Удружења пензионера Мерошине који је изнео податак да је Мерошина претежно пољопривредна општина са 14.317 становника од којих је око 3.100 пензионера, претежно пољопривредне делатности. Затим су обишли Јастребац и брану на Крајковачкој реци. По обиласку бране дружење је настављено на познатом излетишту Облачно језеро. **Т. С.**

РОГАЧИЦА

Сусрет пензионисаних просветара

Пензионисани радници ОШ „Стеван Јоксимовић“ из Рогачице, општина Бајина Башта, њих 35, недавно су уприличили први сусрет у сопственој режији (на слици).

– Последњих година прекинута је пракса у рогачичкој школи да своје пензионисане раднике позивају за Дан школе и на школску славу Савиндан. Раније смо на тим свечаностима могли да се окупимо и видимо. Тако смо дошли на идеју да сами организујемо свој скуп. Освежили смо успомене из година заједно проведених у школи у Рогачици и њеним издвојеним одељењима у Бачевцима, Јасику, Оклецу, Гвосцу, Овчињи, Пашиној Равни, Зарожју и Љештанском – каже пензионисани учитељ Милан Ивановић.

Учесници скупа окупили су се код рогачичке цркве где су запалили свеће преминулим колегама. Потом су посетили школу, а онда је дружење настављено у ресторану. **М. А.**

БЕРАНОВАЦ КОД КРАЉЕВА

Почела да ради амбуланта

У насељу Берановац код Краљева отворена је нова здравствена амбуланта (на слици) која за сада ради три дана недељно: понедељком, средом и петком, а када се пријави већи број пацијената из Берановца и околних села, постоји могућност да амбуланта ради свакога дана.

Амбуланта ради у истој згради где се налази и Дневни центар за боравак старих лица. До сада су у Дневном центру радиле докторка и медицинска сестра. Међутим, од сада здравствена амбуланта ради сасвим одвојено.

Рад ове амбуланте су једва дочекали и староседеоци који живе овде и избегла лица из Хрватске и БиХ, као и протерана лица са Косова и Метохије која живе у неколико стамбених зграда које су изграђене за њих. **И. Ш.**

ЛЕСКОВАЦ

Викенд у Сијаринској бањи

Лесковачко Удружење старосних пензионера броји око 16.000 сталних чланова, организованих у стотинак месних одбора.

Захваљујући локалној самоуправи, око 120 активиста овог удружења и чланови њихових породица претпоследњег викенда јула било је на купалишту Сијаринске бање (на слици).

– Организација излета у Сијаринску бању обављена је у сарадњи са рејонским координаторима нашег удружења, и то са великим успехом. Посећеност би била и већа да није ове велике врућине – каже Братислав Здравковић, председник лесковачког Удружења старосних пензионера.

Цена боравака по особи била је 550 динара, с тим што је цену аранжмана за своје активисте покрило удружење из сопствених средстава. **Т. С.**

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Такмичење у пикаду

Градско удружење пензионера Сремска Митровица недавно је, поводом обележавања 71. годишњице оснивања тог удружења, организовало такмичење месних организација у пикаду.

На такмичењу које је одржано у клубу пензионера учествовало је 12 екипа са по два члана, а пензионерима се придружило и двоје школараца. Тиме је и ово удружење дало допринос години међугенерациске солидарности.

Екипно прва три места освојиле су месне организације Кузмин, Ноћај и Лаћарак, док су појединачно најбољи били Ненад Динић, Раде Гаровић и Родољуб Јефтић.

Након доделе признања учесници и домаћини су наставили дружење уз закуску. **Д. К.**

ЗРЕЊАНИН

Обележили славу

Зрењанински Градски одбор Независног удружења пензионера јавних служби Србије (НУП ЈСС) прославио је своју крсну славу, Спасовдан. По речима Јеленка Крајована, председника Републичке организације НУП ЈСС, манифестацији је присуствовало више од 230 пензионера чланова Градског одбора НУП ЈСС Зрењанин и гостију – колега из удружења из Сефкерина и Сурчина. На прослави су, између осталих, били и Саша Сантовац, заменик градоначелника Зрењанина, и Ранко Хрњаз, председник Независног синдиката јавних служби Војводине и потпредседник републичке организације овог синдиката.

Слободан Тодоров, председник Градског одбора НУП ЈСС Зрењанин истакао је да је ова манифестација организована и у циљу испуњења зацртаног плана о омасовљењу Одбора.

Домаћини су за своје госте организовали свечани ручак, а весеље је, уз песму и игру, трајало до ноћних часова. **М. М.**

ДРУЖЕЊЕ МАЛИНАРА У ПИЛИЦИ

Такмичење у брању малина

Под покровитељством општине Бајина Башта и установа културе, Удружење произвођача малине и другог јагодичастог воћа „Малина“ 12. јула организовало је пету манифестацију „Дан малине“ у месној заједници Пилица. Учествовали су малинари из бајинобаштанске општине а међу гостима су били представници малинарских удружења из Ариља, Ивањице и Нове Вароши. Ове године програм је био знатно богатији него раније. Осим оног везаног за малину, одржана су спортска такмичења у фудбалу, бацању камена с рамена, натпевавању изворних певачких група и кувању риблије чорбе.

Најпре је у малињаку Миљка Алексића одржано такмичење за назив најбржег берача малине. То звање припало је Зорани

Три најбрже берачице малине

Јошило, незапосленој учитељици из Зворника. Друго место припало је Андреи Божић, Зораниној земљакињи, а треће Милки Роговић из Пилице. За нај-

бољи малињак у бајинобаштанској општини проглашен је онај у власништву Ненада Петровића из Солотуше, најквалитетнију малину имао је Драгиша Ву-

кајловић из истог села. Жири је за мис „Дана малине“ прогласио Андреју Челик из Брчког.

У кувању риблије чорбе најбоља је била дружина из бајинобаштанског планинарског клуба „Тара“ коју је преводио Иван Марић. Најбољи бацач камена с рамена је мештанин Марко Јовановић, а у такмичењу девет изворних певачких група победу су однеле „Занатлије“ из Ужица.

– Задовољни смо „Даном малине“ на којем се окупило више од хиљаду малинара. Приредили смо и неколико изложби, између осталог изложбу ђубрива и заштитних средстава у производњи малине и изложбу предмета домаће радиности – каже председник Организационог одбора Радомир Гавриловић.

М. Андрић

ОДРЖАН „ЕТНОФЕСТИВАЛ КЛАДОВО 2017“

Изложбе рукотворина, песма и игра

Етнофестивал у Кладову, који је прерастао у традицију истока Србије, испунио је сва очекивања у граду за који се, не без разлога, каже да је најпожељнија туристичка дестинација на Дунаву овог лета.

организатори су посетиоцима понудили и многе музичке програме у вечерњим сатима, па су тако, уз богати етно-традиционални звук, игру и песму, у каснијим вечерњим сатима атмосферу испуњавале и нешто

Фолклорне групе из Бугарске, Румуније и Србије

Велики број посетилаца Етнофестивала у Кладову пратио је наступе учесника културно-уметничког програма, који је ове године био изузетно богат. Свој дар за игру и песму приказале су фолклорне и певачке групе из Јабуковца, Крушевца, Књажевца, Неготина, Оштреља у општини Бор, Рготине из околине Зајечара, Бусиловаца у општини Параћин, Свињице и Карансегеша у суседној Румунији, из града Нови Искар у Бугарској и града домаћина, Кладова.

Атрактивне изложбе народних рукотворина и предмета насталих у радионицама у којима се користе стари занати, приређене су на више од стотину штандова креативних излагача. Поред целодневног сабора народног стваралаштва са изложбеним штандовима,

другачије ноте, на концертима „Сање Илића и Балканике“, саксофонисте Живе Динуловића из Подвршке и Дувачког оркестра „Марко Марковић Брас Банд“, Милана Станковића и Плавог оркестра.

Чињеница је да Сабор народног стваралаштва из године у

годину добија на популарности па отуда и податак о рекордном броју излагача, али и о броју посетилаца, који се према проценама организатора попео на око 30.000.

Летњи је период када је највећи број људи из овог краја који раде и живе у иностранству на заслуженом одмору, у завичају. Према последњем попису, из кладовске општине у земљама

Европе, највише у Скандинавији, живи око осам хиљада људи, а овог лета на Етнофестивалу је оборен мали рекорд с обзиром на то да је присуство људи из расејања било осетно. Овогодишњу манифестацију посетило је око 30.000 људи, а званична статистика каже да је само Румуна који су дошли да посете Етнофестивал, било више од 10.000.

Ј. Станојевић

Нема једнократне уплате доприноса

? **М. Р., Лапово:** Самостално уплаћујем допринос за пензијско осигурање по члану 15 Закона о ПИО. Занима ме да ли могу сада да прекинем плаћање, а да касније једнократном уплатом, кад будем имао могућности, уплатим доприносе за период за који нисам уплаћивао.

Одговор: За време док имате својство осигураника по члану 15 Закона о пензијском и инвалидском осигурању (Службени гласник РС, 34/03...101/10), не можете бити ослобођени обавезе плаћања доприноса јер је та обавеза утврђена правоснажним решењем. Уколико више

не желите да будете укључени у обавезно осигурање по члану 15 Закона о ПИО, потребно је да надлежној филијали Фонда ПИО поднесете захтев за престанак осигурања по овом основу. Својство осигураника ће вам престати са даном за који се определите у захтеву.

Нови обрачун пензије

? **З. Р., Крагујевац:** Од 1. фебруара 2015. године сам у пензији. Испунио сам оба услова и добио привремено решење. Радио бих по уговору о делу, али послодавац ће ме пријавити на минималац. Да ли то може касније да ми смањи пензију, пошто се ради о минималном износу?

Одговор: На висину пензије утиче како остварена зарада тако и дужина пензијског стажа, с тим да повећање дужине стажа, а мања зарада у тим годинама у односу на просечну годишњу зараду у Републици, може довести до умањења пензије осигураника. Да би износ пензије осигураника био повољнији са повећањем дужине пензијског стажа потребно је да је у том периоду остваривао већу или приближно исту зараду као пре пензио-

нисања. Према члану 121 Закона о ПИО, корисник старосне пензије или превремене старосне пензије који се запосли на територији Републике, има право по престанку тог запослења на поновно одређивање пензије ако је био у осигурању најмање годину дана. Нови обрачун пензије по овом основу није обавезан и ради се на лични захтев корисника, а Фонд је дужан да кориснику права утврди повољнији износ пензије.

Повраћај преплаћеног износа

? **Р. М., Зрењанин:** Инвалидски сам пензионер. Добио сам решење где је утврђено да морам да вратим више исплаћене пензије. С обзиром на то да сам недовољно упућен у материју, да ли ја сносим одговорност због више исплаћених пензија или неко други?

Одговор: Привремено решење о пензионисању се доноси када су испуњени минимални услови за остваривање права, али нису комплетирани сви подаци о стажу и зарадама који су потребни за доношење коначног решења. Фонд у току поступка свакако потражује недостајуће податке од надлежних организација и установа, али на њихов рад и ажурност Фонд не може да утиче, а самим тим ни на дужину трајања поступка. Из тог разлога, Фонд доноси привремено решење о пензионисању до комплетирања свих података о стажу и зарадама. По ко-

начном обрачуна, износ пензије може бити мањи или већи од износа по привременом решењу. У случају да је износ по коначном решењу већи него по привременом, Фонд исплаћује кориснику разлику у пензији од дана стицања права на пензију. Ако је пензија по коначном решењу мања него што је била по привременом, корисник је дужан да врати више исплаћени износ, једнократно или обуставом 1/3 од пензије која се исплаћује до намирења дуга без камате. Камата се обрачунава од момента подношења тужбе суду, уколико корисник одлучи да тужи Фонд.

ВИ ПИТАТЕ „ГЛАС ОСИГУРАНИКА“ ОДГОВАРА

Престанак уплате доприноса по чл. 15

? **З. К., Београд:** Недавно сам се запослила и више не желим самостално да уплаћујем допринос за пензијско осигурање. Која је процедура за то?

Одговор: Осигурање по члану 15 аутоматски престаје када неко лице ради по уговору о делу или другом уговору на основу кога се прима уговорена накнада. Уколико је лице наставило да плаћа доприносе по члану 15 и у периоду кад је обављао послове по уговору,

може поднети захтев за повраћај доприноса које је платио по члану 15 за тај период. За поновно укључивање у обавезно осигурање по члану 15 (након престанка осигурања по основу обављања уговорених послова) мора се поднети нови захтев.

Делимична инвалидска пензија

? **М. В., Краљево:** Рођен сам 3. октобра 1950. године. Проглашен сам инвалидом рада по основу болести од 10. јануара 2001. године. Остварио сам две године и пет месеци стажа осигурања фонда запослених, 13 година и четири месеца фонда земљорадника, као и две године, седам месеци и три дана стажа фонда самосталних делатности. Укупан стаж је 18 година, четири месеца и три дана уз констатацију да мој радни век износи 29 година па ми је утврђена инвалидска пензија од 56 одсто основа. Напунио сам 65 година, да ли имам законске могућности за повећање пензије?

Одговор: Уколико сте остварили право на новчану накнаду у висини 50 одсто инвалидске пензије (тзв. делимична инвалидска пензија), право на ова примања престаје са даном стицања права на старосну пензију. У том случају би требало да

поднесете захтев за старосну пензију јер сте навршили 65 година и испуњавате услове. Ако сте корисник инвалидске пензије, не постоји законски основ да се износ пензије увећа по основу навршених година живота.

Посебан стаж по основу учешћа у рату

? **Г. Р., Београд:** Учествовао сам у рату 1993. године. Да ли се и како ова „ратна“ година рачуна приликом обрачуна радног стажа?

Одговор: Лицу које је као припадник оружаних снага Југославије учествовало у оружаним акцијама после 17. августа 1990. године, време проведено у тим акцијама, као и време проведено у заробљеништву или на лечењу и медицинској рехабилитацији услед болести или повреда задобијених у оружаним акцијама и заробљеништву рачуна се у посебан стаж. Овај стаж није исто што и стаж осигурања, јер није проведён

на раду и за то време нису плаћени доприноси. Посебан стаж по основу учешћа у рату не рачуна се као услов за остваривање права на пензију, али улази у укупно остварен стаж приликом одређивања висине пензије. Да би посебан стаж по основу учешћа у рату био признат, потребно је поднети захтев надлежној филијали Фонда. Образац захтева може се добити у филијали или одштампати са сајта Фонда www.pio.rs.

СКАНДИНАВКА

АУТОР: ЛОВИЧИЋ	НАША РАНИЈА КЊИЖЕВНИЦА	МУШКО ДЕТЕ У РОДИТЕЉА	ГРАД У СРБИЈИ	ДЕО ЕЛЕКТРО- МОТОРА	ДЕЛО ШАТОБРИЈАНА	АФРИЧКА ДРЖАВА	СТРУЧЊАЦИ АНРОПО- ЛОГИЈЕ
ИСТРА- ЖИВАЊЕ							
СИРОМАШАН ЧОВЕК							
БРЗА ХРАНА (СТР.)							
ОЗНАКА НЕМАЧКЕ		РАН. СЛОВЕН. НОВАЦ ТРАКАВИЦА					
МУЗИЧКО СЦЕНСКО ДЕЛО						ОЗНАКА ОБИМА ЗАПАЉИВИ ГАС	
ПРЕВРЕМЕН				ОЗНАКА ЗА МЕТАР	ЈУНАЧКА ПЕСМА ЖИТЕЉКЕ АМЕРИКЕ		
ОДСЕЧНО (МУЗ.)							
САВЕЗ ТРГОВ. КОМОРА (СКР.)				ФРАНЦУСКИ РЕЖИСЕР, ЛУЈ ДЕО ВОЈВОДИНЕ			
7. И 14. СЛОВО			ИМЕ ЗУПАНЧИЧА ПЕДАГОШ. АКАДЕМ.				
ДРЖАВА У СРЕДОЗЕМ. МОРУ						ОЗНАКА ЗА ЗАПАД СЛОВ. КЊ. ИВАН	
ЂАК (МН.)							
СИМБОЛ ЛАНТАНА			ЛУКА У ИЗРАЕЛУ ЖИТЕЉКА ИРСКЕ				СИМБОЛ СТРОНЦИЈУМА
СРЕДСТВО ЗА ИРИТИРАЊЕ							
ДОБИТ, КОРИСТ (ТУР.)				НОРВЕШКА КРУНА (СКР.) РИБАРСКА МРЕЖА			
ГЛАС ОСИГУРАНИКА	ДЕФЕКТ	КОКОШКА ОДМИЛА ФИНСКО ЈЕЗЕРО					ИМЕ ЊУТНА
СТАКЛЕНЦИ							
МУШКО ИМЕ					СИМБОЛ ЗА ИРИДИЈУМ	СИМБОЛ СУМПОРА ЛИЧНА ЗАМЕН.	
РАВНО- ДУШНОСТ							
СИМБОЛ РАДИЈУМА			МЕРА ЗА ПАПИР				

СУДОКУ

	1		5				2	
		2			3			1
4			1	2		5		
	9		7		2		4	
1		8		3				5
	2			5		1		
7			3			9		
		5			1	3		8
	3			7			1	

УКРШТЕНЕ РЕЧИ

N	1	2	3	4	5	6	7	8
1								
2								
3								
4								
5						⊗		
6			⊗					
7		⊗					⊗	
8				⊗	⊗			⊗
9	⊗							
10								

ВОДОРАВНО: 1. Проповедање, 2. Чланови Радикалне странке, 3. Пиће пре јела, 4. Квасити водом, 5. Град у Италији – Старословенско слово, 6. Симбол платине – Главни град Грчке, 7. Ознака за цент – Учинак, дело – Ознака за метар, 8. Математичка непознаница – Иницијали писца Пушкина, 9. Средство за отварање, 10. Свечани дани, светковине.

УСПРАВНО: 1. Звончићи око врата оваца – Ознака за Португалију, 2. Војнички извештај – Дипломатско тело, 3. Одећа – Део лица, 4. Врста једногодишње биљке, служи за исхрану – Власник (скр.), 5. Ојачавати оковом – Академија наука (скр.), 6. Пречишћен памук – Језеро у Финској, 7. Изврстан, одличан – Саламура, 8. Обожавање филмских дива.

РЕШЕЊА-СКАНДИНАВКА: истража, сиротан, инстант, љ, топар, опера, о, ран, ел, анимато, стр, Мал, ерб, Бено, кипар, з, ученици, ла, Ака, иританс, ђар, нкр, кока, кликер, апатија, ра, арак, СУДОКУ: 913, 587, 624 - 652, 493, 781 - 487, 126, 539 - 596, 712, 843 - 178, 634, 295 - 324, 859, 167 - 761, 348, 952 - 245, 961, 378 - 839, 275, 416. УКРШТЕНЕ РЕЧИ: проповед, радикални, аперитив, поливати, Арона, аз, пт, Алтина, цу, учин, м, икс, ан, отварац, празнич.

Да ли сте знали ...

– да је народну баладу „Хасанагиница“, која је до тада постојала само у усменој форми, први записао 1774. године италијански путописац и етнограф Алберто Фортис? Први пут је објављена у његовој књизи „Путовања по Далмацији“. Велики умови тога времена као Гете, Волтер Скот, Александар Сергејевич Пушкин, Адам Мицкјевич, само нека су од имена која су преводила „Хасанагиницу“. Балада је преведена на чак 15 светских језика.

– да је књиге Старог завета на српски језик превео Ђуро Даничић 1865. године, а Новог завета Вук Караџић 1847. године? Вук је свој превод ревидирао 1857. године, а у Даничићевој редакцији изашао је више пута. И пре Вука било је превода Новог завета, као нпр. Атанасија Стојковића (1830. и 1834). Такозвано Изборно јеванђеље и Апостол превели су са грчког на црквенословенски браћа Ђирило и Методије пред полазак у Моравску на проповедање хришћанства.

– да је Гаврил Стефановић Венцловић, наш познати свештеник, проповедник и писац из 18. века, имао, како бисмо данас рекли, уметничко име које је сам осмислио? Отац му се звао Стефан, отуд Стефановић, а на грчком Стефан значи „венац, круна“, па отуд Венцловић. Мало се зна да је Гаврил Стефановић Венцловић у српску азбуку увео слова ћ, њ и џ, и радио на поправци правописа добрих 100 година пре Вука. За њим је у рукопису остао огроман материјал од 20.000 страница. Део тог материјала приредио је и објављивао под насловом „Црни биво у срцу“ најбољи познавалац Венцловићевог дела Милорад Павић.

– да се Петар II Петровић Његош доста премишљао око коначног назива дела „Горски вијенац“? Првобитни називи су били: „Изви искра“, „Извијање искре“, „Извита искра“, чиме је желео да укаже на искру слободe која се јавила у тами ропства у којој је чамио српски народ. „Горски вијенац“ је објављен фебруара 1847. у јерменском манастиру у Бечу и својом појавом представљао је велики допринос победи Вукове борбе за нови књижевни језик.

– да Шандор Петефи, који се сматра најталентованијим и најбољим мађарским лирским песником 19. века, није мађарског порекла? Отац му је био Србин Стеван Петровић, а мајка му је била Словакиња Марија Хрузова. Шандорово крштено име гласи Александар Петровић. Веома се истицао као ватрени мађарски националиста и идеолог мађарске револуције за отцепљење од Хабзбуршке монархије и осамостаљење Мађарске. Снажно је утицао на јужнословенске песнике, посебно на Ђуру Јакшића и Јована Јовановића Змаја.

Молим за реч

Они који се буде у подне, могу само да верују на реч онима који кажу да се по јутру дан познаје.

Школарине на факултету су све скупље, али су моја златна и увиђавна дечица пала на пријемном.

Књига је најбољи друг. Све док се није појавио фејсбук.

Млади одлазе и долазе. На пијаце су стигли млади грашак, млада шаргарепа и млада боранија.

Не могу више да живим на картицу. Фали ми кец треф.

Данас гатаре наплаћују скупље кад гледају у пребранац.

Лекар ми препоручио рибу, али кад сам видео цену, занемео сам као риба.

На Бироу ми се завртело у глави па су ми дали посао на рингишпи-лу.

Ми смо динамичан народ. Не држи нас тапкање у месту.

Витамин А, витамин Це... У Србији се највише користи витамин Бе(нседин).

Живот чине мале ствари, али пензије би ипак требало да буду мало веће.

Ем немам пара, ем и не смем на море. Лекар ми је забранио слано.

Дејан Патаковић

Подељена личност

Делићемо се док и сваки грађанин не постане подељена личност.

Досељавањем на Балкан Стари Словени су нас удаљили од Европе.

Постигли смо незабележене успехе, па су новинари позвани на одговорност.

Моје политичке амбиције су реалне, али су, тренутно, на боловању.

Богати имају начина да господаре својим новцем. Ја то, некако, никад нисам имао.

Кад гладноме пође вода на уста, одмах се види да није жедан.

Поштени не умеју ни глад да заварају.

И ја сам човек од крви и меса. Нисам од речи.

Никад нисам возио под дејством алкохола. Мој ауто користи дизел.

Ситуација се код нас толико изменила да друкчија више не може да буде.

Милен Миливојевић

Лековите мисли

Пред судом народа нема привилегованих.

Кључеве за „боље сутра“ треба чешће подмазивати.

Ми смо земља духовитог народа. Смејемо се чак и нашој збиљи.

Није посластичар, а „замесио“ му је колач.

Док није изашла лаж на видело, он је богато живео.

Будућност нам је у властитим рукама али морају да се – засучу рукави.

Човек је сличан папрати. И он воли – хладовину.

Кад је пут посут новцем, не стигне се до истине.

Коначно смо видели његов прави образ. Лажни се излизао.

Права истина је као опорно воће. Затвара противнику уста.

Врх оловке је оштар али се први иступи.

Наша екологија: „Од извора два пута“ и оба – загађена!

Душан Старчевић

Линија живота

Блејање је једини изворни звук родног краја.

Живи на црту. Таква му је линија живота.

Ништа му не фали. Он је комплетан идиот.

Па шта ако смо голи и свиђа? Ко ме се не свиђа, не мора да нас гледа!

Сви водимо порекло од мајмуна, с тим што неки имају и вишак тог генетског материјала.

Лекари су збринули пацијента. Заувек!

Зоран Т. Поповић